

مسحک‌ها

هفت‌نامه داخلی مرکز رسیدگی به امور مساجد

سال ششم، شماره ۲۹۹، شنبه ۱۲ دی‌ماه ۱۳۸۸، ۷۰ جمادی‌الثانی ۱۴۳۰، ص ۲۰۰۹

صفحه آخر ۱۲

بساداشت ۱۱

مناسبت‌ها ۱۰

بین‌الملل ۹

شهادت دخت نبی مکرم اسلام
حضرت فاطمه زهرا (س)
تسلیت باد

سالروز شهادت استاد علامه مطهری
و روز بزرگداشت شیخ صدوق
و روز معلم گرامی باد

آیت الله نوری همدانی خواستار حضور گسترده مردم در انتخابات ریاست جمهوری شد

آیت الله حسین نوری همدانی از مراجع تقلید بر ضرورت حضور گسترده آحاد مردم در انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری تأکید کرد. آیت الله نوری همدانی گفت: باید سعی کنیم انتخابات ریاست جمهوری پیش رو با شکوه تر برگزار شود. وی افزود: باید تلاش کنیم همه افراد علاقه مند به انتخابات و نظام اسلامی در این انتخابات شرکت کنند. آیت الله نوری همدانی گفت: مطمئناً هرچه آرای بیشتری در این انتخابات به صندوق ها ریخته شود، برای عزت و عظمت ایران اسلامی مهم و تأثیر گذارتر خواهد بود. وی توصیه کرد، افرادی که در خودشان این توفیق را می بینند نیز حضور خود را برای انتخابات اعلام کنند. آیت الله نوری همدانی افزود: نامزد انتخاباتی باید در فرصت

معاون فرهنگی - هنری موسسه آینده روشن:

ایران رکوردهای مصرف جهان را به خود اختصاص داده است

معاون فرهنگی - هنری موسسه آینده روشن (پژوهشکده مهدویت)، گفت: برغم تاسی و پیروی از فرهنگ غنی اسلام به ویژه تشیع مناسفانه ایران رکوردهای مصرف جهان را به خود اختصاص داده است. حجت الاسلام و المسلمین عبدالله رضایی، افزود: از جمله این موارد مصرفی نان است که با وجود تأکیدات فراوان از آموزه های دینی به عنوان شاخص نعمت های خداوند، بر اساس آمار در هیچ کجای جهان بدین صورت در خصوص مصرف نان اسراف نمی شود. وی اظهار داشت: ایران همچنین در زمینه مصرف مواد آرایشی با در نظر گرفتن میزان جمعیت کشور در جهان مقام اول را داراست، حال آنکه این مساله برغم وجود فرهنگ حجاب و عفاف ایرانیان جای تعجب است و شاید از این حیث ایران کشور شگفتی ها باشد. رضایی با بیان این سوال که تنها کشوری که پرچمداری حکومت تشیع را بر عهده دارد چگونه می تواند در عمل اسراف کار و مسرف باشد؟ تصریح کرد: نامگذاری سال ۸۸ به عنوان سال اصلاح الگوی مصرف، درپچه ای نو را برای تبیین این مفهوم عمیق گشوده است. معاون فرهنگی - هنری موسسه آینده روشن خاطرنشان کرد: امروز مقام معظم رهبری به عنوان پرچمدار این چشمه استوار با تأکید خاصی تمامی مردم، مسئولان و دلسوزان نظام را متوجه این مقوله حیاتی - اسراف - کرده است اما برای لیبک این

قانونی تبلیغات، برنامه های فرهنگی و سیاسی و مطالب قانونی قابل عرضه را بیان کند و مطمئن باشد که مردم دارای بینش سیاسی بوده و تشخیص خوبی دارند. وی ادامه داد: مردم با دقت زیاد، هر یک از نامزدها را که دارای برنامه جامع تر و شایستگی و برجستگی های خاص باشد، انتخاب می کنند و به او رای خواهند داد. وی، انتخابات را یکی از تشکیلات نظام دانست و گفت: ما همه باید با تمام قدرت نظام جمهوری اسلامی و ارزشهای اسلامی را حفظ کرده و مراقب باشیم انتخابات را نیز به عنوان یکی از تشکیلات نظام حفظ و حراست کنیم. آیت الله نوری همدانی افزود: الحمدلله مردم در انتخابات گذشته با حضور گسترده در این امر مهم و اساسی، دشمنان را ناکام کردند.

ندای روح بخش چه باید کرد. رضایی ادامه داد: با نگاهی به سبدهای کلان توسعه در کشور و افق ۱۴۰۴ تحقق بسیاری از شاخص ها با منابع محدود و بحران موجود، مشروط به استفاده بهینه از منابع، بهره وری بالا و اصلاح الگوی مصرف در جامعه است. به گفته این کارشناس فرهنگی، بر این اساس برنامه های مدونی برای تحقق این امر می تواند مدنظر باشد که در راس آن نهادینه کردن فرهنگ دینی و اصلاح نگاه مردم نسبت به نعمت ها و امکانات در دسترس آنها است. معاون فرهنگی - هنری موسسه آینده روشن (پژوهشکده مهدویت) افزود: هدایت مدیریت و برنامه ریزی کلان کشور برای رهنمون کردن آحاد جامعه، فرهنگ سازی، ایجاد خود کنترلی در مصرف و آگاهی بخشی پیرامون آن و آرایه الگوهای عملی در چگونگی کنترل و بهینه سازی مصرف، از دیگر اقدام های مؤثر در تحقق فرمایش مقام معظم رهبری است. رضایی با اشاره به اینکه اسراف و تبذیر یک نسل، نسل بعد از او است و از نعمت های الهی محروم خواهد کرد، یادآور شد: رغب اصفهانی در مفردات درباره معنای لغوی اسراف و تبذیر می گوید: تجاوز از حد است در هر کاری و گاهی اسراف به اعتبار مقدار یا همان کمیت است و گاه به اعتبار کیفیت و در لغت تبذیر به معنای پراکنده ساختن است که اصل و ریشه آن از پاشیدن بذر است و در واقع تشبیه هر کس که مال

در گفتگو با مربی قرآن مرکز رسیدگی به امور مساجد مطرح شد: افراط و مصرف گرایی نوعی ناسپاسی و کفران نعمت الهی است

خانم فیضی نجفی، مربی آموزش قرآن مرکز رسیدگی به امور مساجد در گفتگو با خبرنگار گلبانگ مسجد با اشاره به اهمیت صرفه جویی و استفاده بهینه از مواهب الهی، افراط و مصرف گرایی را نوعی ناسپاسی و کفران از نعمت الهی دانست و گفت: زیاده روی و استفاده محدود از نعمتها هیچ یک محبوب خداوند نیست چرا که عده ای در این باره که راه رسیدن به خدا تر ک امور طیب و حلال است در حالی که این تفکر نادرست است. از نعمت و امکانات خدادادی می بایست استفاده نمود ولی استفاده درست و شایسته همراه با رعایت قسط و عدل؛ چرا که دین اسلام هماهنگ با فطرت و آیین اعتدال است و به نیازهای طبیعی انسان جواب می دهد. وی در ادامه با اشاره به آیات ۲۶ و ۲۷ سوره اسراء که آمده است حقوق خویشاوندان و ارحام خود را ادا کن و فقیران و رهگذران بیچاره را به حق خودشان برسان و هرگز اسراف روا مدار چرا که اسراف کاران برادران شیطانند؛ اظهار داشت: پذیرایی از میهمان و رسیدگی به خانواده و ارحام در آیین اسلام بسیار سفارش شده ولی باید به یاد داشته باشیم که خداداد مال به انسان داده است ولی او را در مصرف آن آزاد نگذاشته و لذا در مواردی امر می یابد توجه داشته باشیم که خداداد مال و استفاده نامصحیح کفران و ناسپاسی است نه نشانه سخاوت و بخشندگی که متأسفانه در بیشتر موارد به سخاوت تعبیر شده است و آنچه که در این مقوله می بایست به آن توجه داشت این است که اسراف نکردن، کم خوردن، کم پوشیدن و کم رسیدگی کردن به خانواده نیست بلکه خوب خوردن، خوب پوشیدن و صحیح مصرف کردن است.

مبلغه مرکز رسیدگی به امور مساجد: لازمه ترویج اصلاح الگوی مصرف بمط آموزش است

خانم استفندیاری، مبلغه مرکز رسیدگی به امور مساجد در گفتگو با خبرنگار گلبانگ مسجد با تأکید بر پیروی از سخنان مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و نامگذاری سال جدید از سوی ایشان به سال اصلاح الگوی مصرف اظهار داشت: با توجه به اهمیت و تأثیر آموزش در تمام زمینه ها لازمه ترویج اصلاح الگوی مصرف بحث آموزش می باشد و یکی از راهکارها برای اصلاح الگوی مصرف در بین جوامع شناساندن مالکیت حقیقی و نحوه مالکیت آنها نیست به نعمت هایی است که خداوند در اختیار آنها قرار داده و آموزش اینکه هر نعمتی که خداوند در مالکیت انسان قرار می دهد چه حقیقی و چه اعتباری امانتی است از طرف پروردگار و می بایست در استفاده از آن رعایت عدالت مورد توجه قرار گیرد و در این مقوله چه بهتر که امانتدار خوبی باشیم و خداوند در امانت آن صاحب اصلی آن فرموده نگهداری نماییم. وی در بخش دیگری از سخنان خود یادآور شد: مال و ثروت هیچ گاه در اسلام تحقیر نشده، نه در تولید و نه در مبادله و نه در مصرف کردن؛ بلکه برای همه آنها شرایط و موازینی مقرر شده است و با توجه به اینکه اقتصاد در جامعه به منزله خون در رگهای بدن انسان است که حیات و بقا آن را تضمین می کند و به علت پیوندی که بین مسائل اقتصادی با صلاح و فساد جامعه وجود دارد؛ اسلام به برقراری اقتصادی سالم و به دنبال آن به وجود آمدن جامعه ای سالم تلاش می کند. وی در ادامه با اشاره به آیات قرآن در این زمینه خاطرنشان کرد: در قرآن آیات زیادی در رابطه با منع از اسراف و تبذیر و همچنین نزول بلاها و عذابهایی الهی بر کسانی که دچار اسراف و تبذیر شده اند آمده و خداوند حکیم به عنوان مالک حقیقی وقتی امری را به انسان واگذار می کند برای آن چارچوب و نحوه بهره برداری از آن را مشخص می کند و این خود نشانه عدل خداوند است که همیشه خواسته توازن و نظمی در جهان بوجود آورد و لذا نافرمانی از دستورات خداوند در زمینه مصرف و استفاده درست از نعمات سزاوار عذابی سخت می باشد که نتیجه آن کمبود منافع خدادادی و عقوبت نامدگی جوامع خواهد بود.

نماینده سراب:

اصلاح الگوی مصرف باید همه جانبه باشد

نماینده مردم سراب در مجلس شورای اسلامی گفت: اصلاح الگوی مصرف منحصر به حوزه اقتصاد نبوده و تحقق این مهم در گرو اصلاح شیوه های مدیریتی در تمامی حوزه هاست. مجید نصیریپور در شورای اداری این شهرستان با اشاره به نامگذاری اصل به عنوان سال اصلاح الگوی مصرف افزود: با تحقق این شعار که همگان در قبال آن مسوولیت دارند، بسیاری از ناهنجاریهای اجتماعی و اقتصادی در جامعه مرتفع می شود. وی، همچنین بر حضور یکپارچه مردم در انتخابات ریاست جمهوری در خرداد ماه سال جاری تأکید کرد و اظهار داشت: حضور باشکوه مردم در پای صندوقهای رای دشمنان را همچون گذشته مایوس خواهد کرد. حمید زندانی، فرماندار سراب نیز در این نشست از آمادگی کامل این شهرستان برای برگزاری انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری در فضای سالم و با نشاط خبر داد.

به مناسبت گرامیداشت
استاد مطهری (ره) برگزار می شود:
ویژه برنامه های فرهنگی
در مسجد جامع

صاحب الزمان (عج) حوزه ۵

به مناسبت گرامیداشت سالروز شهادت استاد مطهری (ره) و روز معلم واحد خواران مسجد جامع صاحب الزمان (عج) حوزه پنج ویژه برنامه های فرهنگی و آموزشی را در قالب جلسات سخنرانی و مسابقات فرهنگی برگزار می نماید. خانم نصرتی، مسئول واحد خواران این مسجد در خصوص این برنامه های خاطرنشان کرد: با توجه به اینکه آثار ارزنده استاد مطهری (ره) با نظمی منطقی و بیانی شیوا عمیق ترین معارف اسلامی را بیان نموده است، لذا در جهت آشنایی هر چه بیشتر جوانان با شخصیت این استاد بزرگوار و تشویق آنها به مطالعه بیشتر کتب ایشان علاوه بر جلسات سخنرانی پیرامون آثار و شخصیت گرانقدر استاد مطهری (ره) توسط مبلغه امور مساجد، مراسمی ویژه با عنوان حکمت مطهر برگزار خواهد شد که در این مراسم از مریبان آموزشی این مسجد تقدیر خواهد شد و مسابقه ای فرهنگی در قالب سوالاتی در زمینه کتب و گفته های استاد مطهری پیرامون خانه و خانواده برگزار و به نفعات برتر نیز جوایزی اهدا می گردد. خانم نصرتی در پایان یادآور شد: کلاسهای قرآنی، اخلاقی، ختم قرآن و سخنرانی به مناسبت ایام فاطمیه به همت واحد خواران و جلسات تفسیر قرآن و بیان احادیث، قرائت زیارت عاشورا، دعای توسل، دعای کمیل به همت واحد برادران و با هماهنگی امام جماعت مسجد از دیگر برنامه های آموزشی در این مسجد می باشد.

نایب رئیس مجلس شورای اسلامی:

دستیابی به بودجه عملیاتی

واقعی کشور برای

اصلاح الگوی مصرف ضروری است

نایب رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: مهمترین کار در راستای اصلاح الگوی مصرف برای نظام بودجه برزی کشور، دستیابی به بودجه عملیاتی واقعی است. حجت الاسلام والمسلمین، سیدمحمدحسن ابوترابی فرد، افزود: با تعریف دقیق وظایف دستگاه ها و نهادهای مختلف و ارزیابی هزینه های لازم برای انجام شایسته این وظایف با نگاه علمی و کارشناسی، بودجه عملیاتی تبیین خواهد شد. نماینده مردم قزوین، البرز و آیک اظهار داشت: این بودجه عملیاتی، راه رسیدن به الگوی صحیح مصرف در بودجه سالانه کشور در مسیر تحقق برنامه های پنج ساله راهموار خواهد کرد. وی تاکید کرد: همانگونه که مقام معظم رهبری در یک دیدار خصوصی مطرح فرمودند، اصلاح الگوی مصرف نیازمند فرهنگ سازی و حداقل یک دهه کار با برنامه و هماهنگی قوای سه گانه به ویژه دستگاههای اجرایی است. نایب رئیس مجلس شورای اسلامی اظهار امیدواری کرد: دولت و مجلس در این جهت با عزم و اراده حرکت کنند که البته کار سخت و دشواری است. حجت الاسلام ابوترابی فرد خاطرنشان کرد: باید ضمن تعریف دقیق وظایف دستگاه ها، راهکار و روش های انجام این وظایف شناخته و بهترین و نزدیکترین راه و کم هزینه ترین روش در این رابطه انتخاب شود. نماینده مردم قزوین، البرز و آیک یاد آور شد: شایسته است با تخصیص بودجه و نظارت دقیق بر حسن اختصاص بودجه های مصرفی برای رسیدن به الگوی مصرف متناسب با ایده های انقلابی و اسلامی گام برداریم.

رئیس مرکز رسیدگی به امور مساجد:

علاقه مسجدی ها به یک نامزد تبلیغ فرد خاص نیست

نمی توان به نفع جریان، فرد یا گروه خاصی تبلیغ کرد. وی، با بیان اینکه یکی از نهادهایی که در مساجد حضور فعال دارد، بسیج است، اظهار داشت: بسیج از جمله نهادهای مورد حمایت مرکز رسیدگی به امور مساجد است و هیچ گونه مشکلی بین ائمه جماعات، هیات امنا، فعالان مساجد و بسیج وجود ندارد و آنها به صورت کاملا هماهنگ فعالیت می کنند. وی با بیان اینکه در حال حاضر ۱۴ ارگان نهاد و از جمله اوف، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تبلیغات اسلامی به نحوی در مساجد مشغول کار و فعالیت هستند تصریح کرد: ممکن است تداخلی در کار این نهادها و ارگان ها در مساجد وجود آید اما این به معنای آن نیست که این نهادها بی جهت در مساجد حضور داشته باشند و هیچ یک از این مسایل مانع از انجام وظیفه مسئولان نخواهد شد.

رئیس مرکز رسیدگی به امور مساجد گفت: تاکنون هیچ گونه گزارشی در خصوص تبلیغ برای جریان یا فرد خاصی در مساجد به این مرکز اعلام نشده است. حجت الاسلام و المسلمین حسین ابراهیمی افزود: طبق بخشنامه تبلیغ به مصداق و راه اندازی ستاد در مساجد ممنوع است و هیچ جریانی نمی تواند برای فرد خاصی معیارها برای انتخاب فرد اصلح بیان شود. حجت الاسلام و المسلمین ابراهیمی ادامه داد: صحبت از انتخابات در مساجد برای حضور گسترده مردم در انتخابات و تعیین فرد اصلح به عنوان رئیس جمهور امری کاملا طبیعی است و این مساله نباید اینگونه تعبیر شود که عده ای در مساجد به نفع شخص خاصی تبلیغ می کنند. وی یادآور شد: تمامی فعالیت های مساجد زیر نظر ائمه جماعات صورت می گیرد و در مساجد

نماینده مردم نهبندان و سریشه در مجلس خبر داد:

اختصاص ۲۰ میلیون تومان اعتبار به مساجد نهبندان و سریشه

ادامه داد: ما باید از عملکرد خود صادقانه دفاع کنیم و با چهره گشاده تقدا را بپذیریم. مدیر کل سیاسی و انتخابات استانداری خراسان جنوبی، انتخابات را یک مقوله بسیار مهم، حساس و سرنوشت ساز برای هر جامعه دانست و ادامه داد: انتخابات یکی از بهترین افتخاراتی است که جمهوری اسلامی در طول ۳۰ سال گذشته کسب کرده است. بهرامی با تاکید بر اینکه باید اجازه دهیم مردم در کمال آرامش و آسایش همه افکار، عقاید و برنامه ها را تجزیه و تحلیل کنند، ادامه داد: باید همه امکانات را برای برگزاری انتخاباتی سالم از ابتدا تا انتها در اختیار اجرا کنندگان آن قرار دهیم. فرمانده ناحیه مقاومت بسیج سپاه سریشه نیز افزود: مردم این شهرستان تاکنون ۳۱ میلیون تومان برای بازسازی عتبات عالیات کمک کردند. حسن بخشی تصریح کرد: دو شماره حساب نزد بانک های ملی و سپه در شهرستان های مود و سریشه برای دریافت کمک های نقدی مردم برای بازسازی عتبات عالیات افتتاح شده است.

اردیبهشت سالروز شهادت شهید مرتضی مطهری افزود: شهید مطهری نظریه پرداز مهم انقلاب بود که سال ها برای روشنفکری انقلاب تلاش کرد. وی خواستار فراهم شدن زمینه حضور حداکثری مردم در پای صندوق های رأی دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری شد. مدیر کل سیاسی و انتخابات استانداری خراسان جنوبی نیز گفت: خراسان جنوبی استانی است که در گذشته با توجه به شرایط جغرافیایی و مباحثی که در آن وجود داشته کمتر به مباحث کارگری، کار و صنعت آن توجه شده است ولی پس از شکل گیری استان، این رسیدگی سرعت خاصی به خودش گرفته است. هومان بهرامی با بیان اینکه انقلاب اسلامی ایران در حال حاضر در بهترین دوران خود بعد از ۳۰ سال قرار دارد، گفت: مسئولان حق ندارند به هیچ وجه و مستولیت خود سواستفاده کنند چرا که هر دولتی ایراداتی دارد و می پذیرد که از آن انتقاد شود. وی انجام ۵۶ سفر استانی هیئت دولت را یادآور شد و

نماینده مردم نهبندان و سریشه در مجلس شورای اسلامی گفت: در سال جاری به هر کدام از مساجد این شهرستان ها ۱۰ میلیون تومان اعتبار اختصاص داده شده است. محمدرضا صابری در جلسه شورای اداری این شهرستان اظهار داشت: در بودجه سال جاری محدودیت هایی وجود دارد چرا که بودجه حالت انقباضی دارد و باید به صورت خاص مدیریت شود. وی توجه ویژه دولت به استان خراسان جنوبی را یادآور شد و گفت: مسئولان باید در خدمت مردم بوده، برای رضایت ارباب رجوع تلاش کنند و مجلس شورای اسلامی نیز با قاطعیت و عقلانیت کارهای مملکت را پیش ببرد. نماینده مردم نهبندان و سریشه در مجلس با بیان اینکه قانون نظام هماهنگ مصوب شده و عملیاتی می شود، افزود: با توجه به کسری اعتبار سال جاری در کمیسیون عمران تصمیم گرفته شده که طرح هایی باید اجرا شوند که مجوز کمیسیون ماده ۳۲ را داشته باشند و طرح های استان از جمله راه آهن و محور فراه افغانستان-میل ۷۸ این مجوز را گرفته است. صابری با اشاره به اعتبار بیش از ۷ میلیارد تومانی محور ترانزیت میل ۷۸ به فراه افغانستان در سال جاری ابراز امیدواری کرد با آسفالت این محور طی دو سال آینده تحول بزرگی در خراسان جنوبی ایجاد شود. وی از پیگیری برای ایجاد بخش درج در سریشه خبر داد و افزود: شهرستان سریشه در بخش ناحیه صنعتی نیز عقب مانده و با توجه به تصویب ناحیه صنعتی در سفر هیئت دولت متأسفانه کاری انجام نشده و باید پیگیری شود. نماینده مردم نهبندان و سریشه در مجلس بر حضور گسترده مردم در انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری تاکید کرد. فرماندار سریشه نیز با بیان اینکه اصلاح الگوی مصرف نسخه شفابخشی است که برای جامعه ما پیچیده شده است، گفت: اسفند گرایی و تجمل گرایی در جامعه ما وجود دارد و دولتمردان باید صرفه جویی را از خودشان آغاز کنند و این پیام را به دیگران نیز منتقل کنند. سیدعلیرضا حسینی با اشاره به فرارسیدن ۱۲

مسجد جامع ساوه؛ کلتسیون مهرار ایرانی - اسلامی

شهر ساوه با قدمتی هفت هزار ساله، با عظمتی به بلندای دوره ساسانی و یادگاری از گذر کاروانیان جاده باستانی ابریشم، مسجدجامع، این کلکسیون معماری ایرانی - اسلامی را همچون گوهری گرانقدر، استوار و محفوظ نگه داشته است. این مجموعه که بر تارک آن، اثر انگشت معماران کهن ایران زمین از صدر اسلام تا صفویان نقش بسته، دیدگان نکته سنخ مورخان، محققان و سیاحان را به خود جلب کرده است. بنای عظیم و باشکوه، مسجد جامع ساوه، در جنوب شهر ساوه واقع شده و آخرین واحد ساختمانی جنوبی شهر به حساب می آید. این اثر، یکی از قدیمی ترین و مهمترین مساجد اسلامی در ایران است، اما با همه شهرتی که دارد هنوز ناشناخته مانده است. مسجد جامع ساوه، دارای دو ورودی رو به شمال و غرب است و زمان ساخت و شالوده اولیه آن طبق پژوهشهای قیاسی انجام شده به دوران اولیه اسلامی بر می گردد. طاقهای بر جای مانده از شبستان چپه غربی از نوع قدیمی ترین طاقهای خشتی مربوط به دوران اولیه اسلامی است. قسمت شمالی مسجد شامل ۲۰ ستون و الحاقات آن مربوط به دوره پیش از سلجوقی، گنبدخانه با ایوان جنوبی مربوط به قرن پنجم هجری قمری، تک مناره بسیار زیبایی گوشه شمال شرق مسجد مربوط به قرن ششم هجری قمری، ایوان عظیم ضلع غربی مربوط به قرن هشتم هجری قمری، آب انبار و آرایه های معماری (کاشی کارها، کتیبه ها و محراب) متعلق به دوره صفویه، عناصر اصلی شکل دهنده مجموعه عظیم و باشکوه مسجد جامع ساوه است. گنبدخانه به هم پیوسته این بنا با تناسب معماری، قرینه و گوشه سازی زیبا به ارتفاع حدود ۱۷ متر بنا گردیده که با تزئینات گره کاری کاشی و آجر در نوع خود منحصر به فرد است. پس از گذشت ۷۰ سال از ثبت این بنای ماندگار در فهرست آثار ملی کشور و بی بردن متصدیان امور میراث فرهنگی به جایگاه ویژه آن، اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری استان مرکزی هم اکنون مشغول فراهم آوردن شرایط ثبت این بنا در فهرست آثار جهانی است.

دروس خارج فقه باید پاسخگوی نیاز روز حکومت و جامعه باشد

یکی از استادان حوزه علمیه قم گفت: با نهادینه کردن اصول فقه حکومتی در مباحث دروس خارج حوزه علمیه، این دروس باید پاسخگوی نیازهای جدید حکومت و جامعه

باشد. حجت الاسلام محسن غرویان با اشاره به ضرورت تحول آفرینی در حوزه علمیه افزود: جهان امروز، جهان پیشرفت و سرعت است و ما باید بتوانیم خود را به تحولات جهانی هماهنگ

آیت الله صافی گلپایگانی:

نامزدها اخلاق انتخابات را رعایت کنند

حضرت آیت الله، لطف الله صافی گلپایگانی، از مراجع عظام تقلید گفت: نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری باید اخلاق انتخاباتی را رعایت کنند تا زمینه برای حضور پرشور مردم فراهم شود. وی افزود: لازم است که نامزدها برای حضور پرشور مردم در انتخابات رعایت اخلاق اسلامی را جدی بگیرند و تنها به ارایه برنامه های خود بپردازند. وی گفت: در تبلیغات باید به بحث معنویت و اخلاق توجه شود و برای اینکه مردم حضور پرشوری داشته باشند، می بایست تنها برنامه های خود را به صورت اخلاقی بیان کنند.

آیت الله سبحانی:

بیشترین تبلیغات دشمنان علیه کارآمدی نظام اسلامی است

آیت الله جعفر سبحانی، از اساتید برجسته حوزه علمیه قم گفت: بیشترین تبلیغات دشمنان علیه کارآمدی نظام اسلامی است. وی در دیدار استاندار و مدیران کل استان لرستان افزود:

دشمنان با مطرح کردن مشکلات مردم، کارآمدی دولت را زیر سوال می برند. آیت الله سبحانی خطاب به مسوولان تاکید کرد: پاسخ دشمنان را باید به وسیله عملکرد داد و باید وقت و هزینه

مسجد جامع تاریخی دامغان مرمت شد

سرپرست اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی دامغان گفت: مسجد جامع این شهر که قدمت و ارزش تاریخی دارد با صرف هزینه ای بالغ بر ۲۰۰ میلیون ریال مرمت شد. معصومه داوودیان، گفت: این مسجد در قالب طرح اضطراری در بخشهایی نظیر اندودرداری، سفیدکاری، انجام آجر فرش و نظایر آن مورد مرمت قرار گرفت. وی گفت: این مسجد با توجه به قدمت بسیار بالای آن نیاز به انجام مطالعات مرمتی و بررسی وضعیت موجود دارد تا نیازهای مرمتی آن شناسایی شود. مسجد جامع دامغان در شمال شرقی این شهر واقع است، ساخت این مسجد در زمان خلافت مامون خلیفه عباسی است و به طور کلی بنای این مسجد را به قبل از دوره سلاجقه یا اوایل تشکیل این سلسله نسبت می دهند. این مسجد در زمان قاجاریه تجدید بنا شده است. سرپرست اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی دامغان گفت: سردر با ارزش مدرسه فتح علی بیگ دامغان نیز با ۷۰ میلیون ریال مرمت شد.

آیت الله موسوی اردبیلی:

نامزدهای انتخابات ابتدا توانایی خود را بسنجند

آیت الله سید عبدالکریم موسوی اردبیلی، از مراجع تقلید، گفت: افراد پیش از آنکه نامزد انتخابات ریاست جمهوری شوند، نخست توانایی خود را محاسبه و ارزیابی کنند. آیت الله اردبیلی افزود: داوطلبان نامزدی انتخابات ابتدا خودشان را بسنجند و افکار و هوش و توان خود را بررسی کنند و ببینند که اگر واقعا می توانند راههای مقابله با مشکلات را پیدا کنند و کم نمی آورند، خود را مطرح کنند. موسوی اردبیلی گفت: این افراد باید بدانند که دیگران و خدا از آنان پرسش می کنند که از عمرشان به چه نحو استفاده

کردند آیا خود را محاسبه کردند یا نه. وی گفت: من در دوره مسوولیتم مطلبی را گفتم که برادرها خیلی موافق نبودند، گفتم بیاید تعطیلات را کم کنید کار و فعالیت ها را زیاد کنید چرا که ما در حال انقلاب هستیم باید تعدادی از آداب ثابت را بزداییم و تعدادی از آداب متروک را احیا کنیم اما آنها گفتند ما اکنون گرفتار مساله جنگ هستیم. آیت الله موسوی اردبیلی به این کاندیدای احتمالی توصیه کرد که رابطه خود را با سپاه قطع نکند و گفت: همه باید در رشته هایی که فعالیت داشتند کار کنند و این بسیار مفید است.

همزمان با ترم بهار برگزار می شود:

ویژه برنامه های فرهنگی و آموزشی در مسجد امام حسین(ع) حوزه ۱۲

همزمان با ترم بهار واحد خواهران مسجد امام حسین(ع) حوزه شهرستان ورامین ویژه برنامه های فرهنگی و آموزشی را در جهت غنی سازی اوقات فراغت خواهران و ترویج ارزشهای دینی برگزار می نماید. خانم جنابی، مسئول واحد خواهران این مسجد در خصوص این برنامه ها به خبرنگار گلبنگت مسجد گفت: با توجه به نامگذاری سال جاری از سوی مقام معظم رهبری(مدظله العالی) به سال اصلاح الگوی مصرف بخشی از جلسات تفسیر به تبیین و تفسیر آیات قرآن در زمینه اعتدال و مصرف درست می باشد که این امر می تواند در آگاهی بخشیدن به مردم بسیار مؤثر واقع شود. وی در ادامه در آموزش روخوانی قرآن، بیان احکام شرعی توسط مبلغه مرکز و کلاسهای مهد قرآن اشاره کرد و افزود: این کلاسها به صورت مستمر در سال گذشته تشکیل گردیده و در ترم جاری نیز با دعوت از مربیان امور مساجد در حال برگزاری می باشد. وی در پایان یادآور شد: به مناسبت گرمیادداشت هفته معلم و شهادت استاد مطهری(ره)، ایام فاطمیه، ولادت حضرت زینب(س) و سالگرد ارتحال امام(ره) برنامه های ویژه ای در قالب تجلیل از مربیان مسجد همزمان با هفته معلم، سخنرانی تبلیغی و مذهبی همزمان با ولادت حضرت زینب(س) و ایام فاطمیه با حضور مبلغه مرکز رسیدگی به امور مساجد و زیارت مرقد مطهر امام خمینی(ره) همزمان با سالگرد ارتحال برگزار خواهد شد.

نماینده ولی فقیه در استان کرمان:

مساجد باورهای دینی مردم را

تقویت می کنند

نماینده ولی فقیه در استان کرمان اعلام کرد: مساجد همیشه به عنوان خاستگاه ارزش های معنوی در سراسر عالم با نورانیت هر چه تمام، باورهای دینی مردم را تقویت می کنند. حجت الاسلام والمسلمین سیدیحیی جعفری در پیامی به آیین رونمایی از مسجد جامع شهر کهن جیرفت اعلام کرد: مساجد در طول تاریخ پایگاه نور و روشنایی بوده اند و انسان های خداجو همیشه این بناهای معنوی را به عنوان میعادگاه خود انتخاب می کردند. وی در این پیام پیام افزوده است: مساجد همیشه به عنوان خاستگاه ارزش های معنوی در سراسر عالم با نورانیت هر چه تمام، باورهای دینی مردم را تقویت می کنند. جعفری در این پیام تصریح کرده است: مساجد تعهد و دیانت مردم را نسبت به جامعه بشریت به خوبی به تصویر کشیده اند. وی خاطر نشان کرد: پیدایش الواح مسجد جامع جیرفت یادمانی از تفکرات دینی و مذهبی است و این یادمان معنوی، تصویری از مردان و زنانی است که این نسل به چنین نیاکان بزرگی افتخار می کنند. جعفری اظهار داشت: این کار بزرگ و بی نظیر که توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و هیئت های کاوش های باستانی انجام شده است و دستیابی به این مجموعه ارزشمند مروه تلاش ها و زحمات بی شائبه این فرهنگ دوستان است. وی با ابراز امیدواری افزود: با تمام پشتیبانی که در مجموعه سازمان میراث فرهنگی شاهد هستیم، تحول عظیمی در میراث معنوی و فرهنگی استان رقم می خورد.

اصلاح الگوی مصرف

نیاز به عزم ملی دارد

نقش رسانه در ساخت و معرفی الگوهای مصرف امری کاملاً شناخته شده و مورد اتفاق نظر اهل فن است. تذکر این نکته در ابتدای بحث کاملاً لازم می آید که قدرت رسانه برخلاف برخی باورها در همه حال محدود است. رسانه هم زمانی قادر به انجام مأموریت های خود است که بستر و یا بستری لازم فراهم آورده شده باشد. در میان رسانه ها رسانه های دیداری مانند تلویزیون و سینما و فرآوردهای بصری دیگر، به جهت جامعه شناختی آنها، تاثیر بسیار بیشتری بر مخاطبان دارند. این نقش و سهم رسانه های دیداری از جمله با برانگیختن تمامی حواس مخاطبان که از ویژگیهای این نوع رسانه هاست، ایفا می کنند که در رسانه های دیگر محدود، و از همین نظر است که اتفاق نظر داریم الگوهای معرفی شده از طریق رسانه های دیداری نقش و سهم بیشتر و عمیق تری در تغییر باور و نهایتاً تغییر رفتار مخاطب دارند. در شکل گیری الگوی مصرف پایگاه هایی که افراد در آنها قرار دارند و یا می گیرند، مانند پایگاه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی سهم خود را دارند، ولی سهم فرهنگ بیشتر از دیگر پایگاه هاست، و از همین روست که رسانه با ماهیت فرهنگی می تواند نقشی در خور در ساخت و اصلاح الگو بخصوص در بلند مدت ایفا کند. این نقش در حوزه فرهنگ، با ورود دیگر نهادهای ارتباطی، اجتماعی، فرهنگی و مذهبی مانند مساجد، ائمه جماعات و نهادهای مرجع حوزه، و سهم گیری آنها تکمیل می شود. اصلاح الگوی مصرف علاوه بر جنبه های فردی آن، برای آنکه در جامعه به امری نهادینه تبدیل گردد، نیاز به یک عزم ملی در ابعاد مختلف و بخصوص فرهنگی دارد. اسلام به عنوان زیربنای فکری جامعه و منبع و منشأ تعالیم رفتاری ما، در همه زمینه ها و از جمله در باب مصرف امر به اعتدال دارد. این امر مغایر با خوب خوردن، خوب پوشیدن و خلاصه شدن یک زندگی کیفی که همه ی نیازهای ما را از تنم به بهترین شکل برآورده کند، نیست، اما آنچه مذموم و نکوهیده است، اسراف و تجمل گرایی در امور می باشد، که غایت هدف اصلاح الگوی مصرف نیز پرهیز دادن این امر، یعنی خودداری از اسراف است. در تلقی های ما در مصرف متأسفانه بسیاری از ارزش ها و ضد ارزش ها جای خود را به هم داده اند و بر همین اساس رفتارهایی شکل گرفته که تاملی حتی آنکد در آنها نشان می دهد که نه با فرهنگ مذهبی ما سازگاری دارند که در آن از جمله، بخورید، بیاشامید ولی اسراف نکنید، مانفست شمرده می شود، و نه مطابقتی با فرهنگ ملی دارند که انبوهی از مثل ها و مثل ها، سخنان و پندهای حکیمانه در مذمت اسراف و مصرف گرایی در آن وجود دارد و از میراث فرهنگی ما محسوب می شود. اصلاح وضعیت مصرف در کشور بدیهی است که مثل هر امر فرهنگی دیگر نیاز به کاری طولانی و مهندسی دقیق و ظریف در حوزه خود دارد و مبرهن است که نمی توان و نباید انتظار دریافت پاسخ مناسب و لازم و نهادینه شده را در یک دوره کوتاه مدت داشت. آنچه مهم است این می باشد که مساله اصلاح الگوی مصرف به عنوان یک ضرورت قطعی و حیاتی باید در همه آذهای جای بگیرد، و به موازات آن، نهادهای الگو ساز بخصوص رسانه ها و نهادهای آموزشی و علمی و تحقیقی به ساخت و معرفی الگوهای مناسب بپردازند. اصلاح الگوی مصرف به عنوان یک نیاز ملی باید در همه ی ابعاد و زمینه ها تبدیل به یک باور نهادینه شود و نمی توان آنرا محدود به این دسته و یا آن دسته و یا این بخش و یا آن بخش کرد. کشور برای این مهم نیازمند برنامه ریزی دقیق و جامع و پاسخگو است، و این مهم تنها با مشارکت دادن همه نیروهای دولتی و نهادهای مرتبط و از درون تیم های حرفه ای بیرون می یابد.

آیت الله مکارم شیرازی:

دشمنان به مبارزه آشکار با اسلام روی آورده اند

آیت الله ناصر مکارم شیرازی، از مراجع عظام تقلید گفت: دشمنان به مبارزه آشکار با ایران و اسلام روی آورده اند. وی در دیدار استاندار و مدیران کل استان لرستان افزود: قسمت مهمی از این مبارزه دشمنان در تهاجم فرهنگی بروز می یابد. وی بر هوشیاری مردم در مقابل توطئه دشمنان تاکید و اضافه کرد: متأسفانه ابزارهای تهاجم فرهنگی گسترش یافته و همین امر لزوم بیداری و آگاهی مردم و مسولان را دوچندان می کند. آیت الله مکارم شیرازی با اشاره به وجود هزاران سایت غیراخلاقی، شبهه افکنی و فحاشی با هدف انحراف جوانان کشور، گفت: محاصره اقتصادی و تهدید نظامی دشمنان مانند گذشته ادامه دارد ولی بیداری مردم مانع موفقیت آنان است و دشمنان بدانند هرگز به اهداف خود نخواهند رسید. وی وحدت را رمز پیروزی انقلاب اسلامی دانست و بیان کرد: هر عاملی را که مانع وحدت میان مردم شود باید از میان برداشت. وی گفت: در سال های اخیر وعده های زیادی برای

عمران و آبادانی شهرها به مردم داده شده است ولی به صورت صد در صد تحقق نیافته است. آیت الله مکارم شیرازی افزود: مسولان باید تلاش کنند پروژه های نیمه تمام را تکمیل کنند و با تحقق وعده های خود فاصله میان خود و مردم را حفظ کنند تا اطمینان مردم به دولت و نظام کم نشود. وی تصریح کرد: باید در مقابل مشکلات مردم و جامعه حالت انفعالی به خود نگیریم. آیت الله مکارم شیرازی در ادامه گفت: مشکلات اخلاقی در جامعه موجب به وجود آمدن معضلات زیادی از قبیل طلاق، اعتیاد و فرار از خانه در جامعه می شود و حل معضلات اخلاقی را باید در متن کار قرار دهیم. این مرجع تقلید بر ساختن مسجد در مناطق محروم تاکید کرد و گفت: باید بودجه کافی برای این امر در نظر گرفت و خانه عالم نیز در کنار مسجد احداث کرد. وی تقویت حوزه های علمی و کتابخانه ها، افزایش باشگاه های ورزشی سالم را از راه کارهای حل معضلات جوانان دانست.

مدیر عامل شرکت توسعه فضاهای فرهنگی شهرداری تهران:

۲۰ باب مسجد جدید در تهران با کاربری های مختلف فرهنگی در حال ساخت است

مدیر عامل شرکت توسعه فضاهای فرهنگی شهرداری تهران با اشاره به این که تقویت بخش های مذهبی شهر در اولویت اقدامات شهرداری تهران است، گفت: طراحی و ساخت بیش از ۲۰ مسجد برای مناطق مختلف شهر در دستور کار شهرداری تهران قرار دارد. اکبر تشکری نیا با بیان این که شهرداری تهران ۲۷ مسجد در دست ساخت دارد که از این تعداد سه مسجد افتتاح شده است، گفت: مسجد پیامبر اعظم (ص) در منطقه دو، مسجد المهدی (عج) در منطقه ۹ و مسجد امام رضاع) در منطقه ۲۰ از جمله مساجدی است که توسط شهرداری تهران افتتاح و به بهره برداری رسیده است. وی افزود: سایر مساجد در دست اقدام نیز در مناطق یک، دو، پنج، ۱۱، ۱۵، ۱۹ و ۲۰ قرار دارند که در مراحل طراحی، تغییر نقشه و یا اجرای اسکلت هستند و برخی از آن ها نیز آماده افتتاح است. تشکری نیا خاطر نشان کرد: در حال حاضر چهار مسجد در منطقه دو، به دلیل رفع معارض در زمین متوقف مانده است که با رفع معارض، اقدامات اجرایی آن آغاز خواهد شد. وی تصریح کرد: وضعیت پروژه پنج مسجد نیز در مناطق ۱۸، ۲۰، ۱۶ و ۲۲ که به شورای معماری مساجد شهر تهران ارجاع شده که چهار مسجد آن تایید شده و یکی از آن ها نیز در حال بررسی مجدد است. وی با بیان این که تقویت کارکردهای مذهبی در اولویت برنامه ریزی طرح جامع توسعه فضاهای فرهنگی قرار دارد، افزود: پروژه های تپه نورالشهدا در ایستگاه سوم کلکچال و یادمان شهدای هفتم تیر در منطقه ۱۲ از جمله پروژه های مذهبی فرهنگی است که در مرحله طراحی قرار دارند و یادمان شهدای گمنام تهرانسر در منطقه ۲۱ نیز به پایان رسیده است. به گفته مدیر عامل شرکت توسعه فضاهای فرهنگی شهرداری تهران، از آن جا که در جامعه ما فضاهای مذهبی و آیینی مانند مساجد، تکلیا، امامزاده ها و زیارتگاه ها،

نقش قابل توجهی در تقویت سرمایه معنوی و اجتماعی ایفا می کنند و همواره از جایگاه موثر و تعیین کننده ای در حرکت ها و تحولات فرهنگی و اجتماعی برخوردار بوده اند، توجه به تقویت بخش های مختلف مذهبی در اولویت اقدامات شهرداری تهران است.

به همت واحد خواران مسجد خلیل الله حوزه ۳ جشن نماز ویژه دختران سن تکلیف برگزار شد

توجه و حضور قلب در نماز، ادب لازم در این عبادت والاست و رعایت ظاهری و باطنی و شرایط صحت و قبول و کمال، عمل را مطلوب خدا می سازد و نماز را شایسته صعود به درگاه خدا می گرداند. در این راستا و در جهت آشنایی هر چه بیشتر دختران سن تکلیف با شرایط و آداب نماز، جشن نماز ویژه دختران سن تکلیف به همت واحد خواران مسجد خلیل الله حوزه سه برگزار شد. در این مراسم که با همکاری دبستان دخترانه لاله های انقلاب و حضور دانش آموزان این مدرسه و همزمان با اقامه نماز ظهر برگزار شد، امام جماعت مسجد در جمع دانش آموزان و مادران آنها با اهمیت نماز در زندگی اشاره کرد و افزود: تربیت دختران به عنوان مادران آینده در پرتو تعالیم و ارزشهای اسلامی از جمله مواردی است که می بایست از سن تکلیف آغاز شود و توجه والدین به این مهم در زندگی فردی و اجتماعی دختران بسیار با اهمیت می باشد. سخنرانی در زمینه احکام مربوط به آغاز سن تکلیف توسط کارشناس مسائل دینی، آموزش وضو و ارکان نماز و اهداء هدایا به دانش آموزان دعوت شده از دیگر برنامه های اجرا شده در این مراسم بود. خانم ذوالفقاری، مسئول واحد خواران این مسجد ضمن اعلام این خبر افزود: در جهت ترویج فرهنگ مطالعه و کتابخوانی، نمایشگاهی از کتب دینی، اخلاقی و احکام در حاشیه این مراسم برپا گردید که مورد توجه شرکت کنندگان قرار گرفت.

گزارشی از واحد مهد قرآن مسجد امام حسن مجتبی (ع) حوزه ۱۰

با عنایت به ویژگیها، نیازها و تواناییهای کودکان و شناخت استعداد آنها در زمینه های گوناگون علمی، فرهنگی و هنری، واحد مهد قرآن مسجد امام حسن مجتبی (ع) حوزه شهری در جهت جذب بیشتر نونهالان به حضور در مسجد رشد و پرورش آنها در سایه تربیت دینی و اسلامی برنامه های آموزشی را در طی سال برگزار می کند. خانم علی یاری، مربی مهد قرآن این مسجد در تشریح این برنامه ها به خبرنگار گلنگانگ مسجد، گفت: با توجه به اینکه بهترین و مؤثرترین دوران برای فراگیری و آموزش دوران کودکی می باشد و در واقع در این دوران است که آموزشها در عمق و جان کودکان نفوذ می کند؛ لذا با در نظر گرفتن این مهم آموزشهایی که به کودکان در این مهد قرآن ارائه می شود در زمینه های قرآنی، اخلاقی و تربیتی می باشد که در بخش آموزش قرآن سوره های کوچک انتخاب شده و معنی هر یک از آیات به صورت ساده و از طریق تصویر و نقاشی آموزش داده می شود. وی در ادامه به آموزش حدیث اشاره کرد و گفت: در این بخش نیز حدیثهای اخلاقی از طریق نشان دادن تصاویر و نقاشی ارائه می شود و با توجه به اینکه به صورت تصویر یاد می گیرند در ذهن آنها بیشتر باقی می ماند. مربی مهد قرآن این مسجد در ادامه از آموزش نماز به عنوان دیگر برنامه آموزشی اشاره کرد و افزود: با توجه به اینکه آموزش نماز به کودکان در تربیت دینی آنها بسیار مؤثر بوده و آنها را موظف به خواندن نماز در سن تکلیف می نماید، لذا این آموزش به صورت نماز در کعبه آغاز شده و ارکان نماز به صورت شعر آموزش داده می شود. وی در پایان به آموزش بازیهای فکری در جهت رشد خلاقیت، آموزش مسائل اخلاقی و بهداشتی مربوط به این سن و سنین و داستانهای قرآنی به عنوان دیگر برنامه های آموزشی در این مهد قرآن یاد کرد.

حذف می شوند، حتی امور بین بانکی مانند تبادل لاشه چک نیز این میان برداشته می شود و همه چیز بر مبنای سامانه های الکترونیک خواهد بود. کارت های اعتباری و کارت های خرید نیز که بر اساس آن می توانیم به خرید نیاز به برنده داشتن پول خرید با بسیاری از کارهای بانکی را انجام دهیم. بانکداری مبتنی بر پیام کوتاه نیز یکی دیگر از مزایای فناوری اطلاعات و بانکداری الکترونیک است. بانکداری همراه یا همان بانکداری موبایل این امکان را می دهد که از هر کجا و تنها با داشتن یک تلفن همراه موبایل خود را با حدود سی هزار تومان هدیه دهید. استفاده از تمام این مزایا در گروهی داشتن چند چیز است ۱) (نر ساخت ۲) قانون و امکان اجرا ۳) فرهنگ. موارد اول و دوم بر اساس چشم اندازهای هر کشور برای آن تهیه و تعریف می شود که بر اساس چشم انداز ۲۰ ساله و برنامه های توسعه برای افزایش بهره روری ملی (مغفله مؤرخه خفخ مشدخفشد) زیر ساخت ها و قوانین تا حدودی مهیا شده است، اما مهم تر از تمام اینها فرهنگ استفاده از این مزایاست که اگر نباشد هیچ به شهر الکترونیک کاربردی نخواهد داشت و در سویدی از این موح چهارم یعنی صرف اطلاعات نامی نسبی است خود شد و همان طور که ذکر شد همگی صرف تا تعیین نمی کند مگر این که فرهنگ مصرف را تغییر دهیم و به شیوه های نوین نزدیک تر شویم. این تغییر فرهنگ مصرف که رهبر انقلاب هم در نماز عید غدیر سال گذشته و هم در نوروز اسامال به آن تاکید داشتند باید همه چیز باشد و این همه چیز شدن، هم قانونگذار را شامل می شود و هم مجری قانون را. در همه است که در بسیاری از موارد نیاز به یک چشم الکترونیک داریم، اما مراقب باشیم رانت خوارهای اقتصادی این بار از این دروازه وارد نشوند و تجربه تلخ برخی قراردادهای گذشته و حال را در اجرای طرح های فناوری اطلاعات شاهد نباشیم. استفاده از مناقصه های همگانی و شفاف که همه امکان حضور در آن را داشته باشند و مراحل آن نیز با شفافیت نهادی برود در کنار داشتن نهادی متخصص و ناظر بر این قراردادها که با هدف استقلال دیجیتال کشور همراه باشد می تواند تا حدود زیادی جلوی حرکات مخرب تبار خواران این بزرگواران را بگیرد.

عمرور از برداشته های ادرست

این سخنان در حالی مطرح می شود که برخی کارشناسان، مدیران و مسوولان از مفهوم اصلاح الگوی مصرف دچار کج فهمی شده اند، حتی در بسیاری موارد این برداشته های نادرست به حرکت های عوام فریبانه و برنامه های ضررئی و بدون کارشناسی منجر شده است. وجود زرم بهای بی بند و باری مصرف اضافه کار و برخی مزایا در جمعی از موسسات دولتی و غیردولتی از جمله چنین برنامه هایی است. به گفته یکی از کارمندان دولت، به پنهان نامگذاری اسامال، بنیر از صحانه کارکنان سازمان حذف و نان خالی جایگزین شده است. این کارمند دلیل را در سطحی نگری مدیران و نداشتن درک درست از مساله می داند. یکی از برداشته های نادرست که بویژه در آستانه انتخابات ریاست جمهوری تشدید شده، افزایش انتقادات ناشی از اهمال کاری و سوءمصرف در دستگاه های دولتی است. برخی کارشناسان نقطه آغاز اصلاح الگوی دولت می دانند و حتی با اجرای هر گونه اصلاحی را بر دوش دولت می گذارند؛ در حالی که اصلاح هر الگویی در مفهوم عام ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و نیز سیاسی دارند و سیاست از بالا به پایین برای تحول در الگوی مصرف یک جامعه در بسیاری موارد با بن بست روبه رو بوده است. در این باره البته جواد آیین منش، نایب رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس می گوید: به هر حال باید پذیریم که دولت زبن ترین مصرف کننده منابع و شایع ترین مهمی در تحقق اصلاح الگوی مصرف دارد، به همین دلیل باید پیشگام باشد. وی البته تاکید می کند که این اصلاح نیازمند عزم ملی با مشارکت دولت و مجلس است. وی مهم ترین قدم در راه اصلاح الگوی مصرف را اصلاح قوانین، ساختارها و حتی رفتارها و نگرش ها می داند. مفهوم اصلاح الگوی مصرف به ظاهر مفهوم دقیق و روشنی است؛ در حالی که هر کس در حوزه کاری خود، آن را معادل صرفه جویی و سیاست های انقباضی در نظر گرفته است، این مفهوم به صرفه جویی محدود نیست و طبق شرایط اجتماعی و جغرافیایی، این مفهوم تعریف ویژه ای دارد، همان طور که بجای آل اسحاق، رئیس اسحاق بازرگانی تهران به عنوان یک مسوول اقتصادی در جلسه ای گفته است: اگر اصلاح الگوی مصرف و اسراف را تنها مربوط به خانواده بدانیم، در تعریف این واژه ساده انگاری کرده ایم. وی اضافه کرد: ۹۲ درصد از آب شرب کشور در بخش کشاورزی، ۶ درصد در بخش صنعت و ۶ درصد در بخش خانواده مصرف می شود، اما هنگامی که بحث اصلاح الگوی مصرف پیش می آید، تمامی فشارها به خانواده ها منتقل می شود و این در حالی است که بیشترین اسراف به دلیل نامناسب بودن نظام آبیاری در بخش کشاورزی صورت می گیرد. منتسافه هنوز بسیاری از مسوولان، اصلاح الگوی مصرف را به خانواده و البته زنان محدود می دانند و اولین قدم در اصلاح از این نقطه می دانند. فریدون کسمبئی، کارشناس ارشد جامعه شناسی در این باره می گوید: هر چند خانواده مرکز تفکر اصلاح الگوی مصرف نیست، اما نتایج آن شش تعیین کننده آن بگنریم؛ چرا که نهادهای جامعه پذیری مانند خانواده، مدرسه و فرهنگ ساز و آموزش الگوی صحیح مصرف نقش تعیین کننده ای دارند. به گفته وی، اصلاح الگوی مصرف نیازمند تعریف دقیق و تعریف برنامه های عملیاتی در هر سازمان و موسسه است. این اصلاح سطوح خرد و کلان را به طور توأمان دربر می گیرد. کسمبئی می گوید: کارشناسان هر سازمان که معمولاً در اتاق های فکر و مراکز پژوهشی اسراف سازمان دارند، باید متناسب با مسوولیت و برنامه های هر سازمان، نظام اصلاح الگوی مصرف را طراحی کنند. به نظر من، اسراف ترسیمی است که هر سازمان را میزبان اسراف ها و اهمال کاری نسبت به منابع خارج خرد دارند و آنان هستند که باید خط مشی را اصلاحی را به مدیران تذکر دهند، در حالی که مدیران این حوزه تنها بهیاری و بر اساس پیشگامی اسراف سازمانی به اظهار نظر می پردازند. در این میان، گاه اصناف و اتحادیه های اصلاح الگوی مصرف را بهانه های برای بیان خواسته های گروهی و تشکیلاتی می کنند. از جمله این خواسته ها، افزایش تعرفه واردات تا تغییر نرخ سود بانکی و واقعی شدن نرخ و تقاضای وام بیشتر و... است. کسمبئی در اشاره به برنامه های اصلاح الگوی مصرف، کاهش مسافت کاری مدارس ابتدایی به پنهان اصلاح الگوی مصرف، کاهش طولانی شدن ارتقای شغلی کارکنان به پنهان اصلاح الگوی مصرف، کاهش تالیفات مصرفی در رسانه ها، توجه به کاهش برگزاری سمینارها و همایش های متعدد و... از جمله راه هایی است که دولت باید در نظر بگیرد. کسمبئی در این اصلاحات، نسخه واحدی پیچیده شده است. در حالی که به نظر می رسد تا امر جزو روی آموزش بویژه نسل نو خاسته کودک و جوان و تشکیلات کارگانه های هر مراکز مختلف بتوان به عمق این فرنگ در جان و دل مردم دل بست. رهبر انقلاب هم بر این نکته تاکید دارند که در بحث اصلاح الگوی مصرف نباید شعارهای رفتار شود، چرا که در بعضی زمینه ها تا ۱۰ سال به زمان نیاز است.

اتلاف میلیون ها ساعت وقت شهروندان در ترافیک را اضافه کنید که مبلغی تقریباً غیر قابل محاسبه را در دوش اسراف همدم مردم تحمیل می کند که اگر بخواهیم با هم مانند همیشه فقط هر روز اهل حال تکراری باشیم به نتیجه ای به دست خواهیم آورد و نه مشکلی واقعاً حل خواهد شد. برای اتخاذ یک راه حل دیگر باید روبرو جدیدی در پیش گرفت و برای این کار لازم است از نری نو در اختیار گرفت. فناوری اطلاعات می تواند بهترین ابزار برای این کار باشد. با استفاده از این فناوری می توان صورت مساله ترافیک را پاک کرد، یعنی دیگر برای حل مساله ترافیک و اصلاح الگوی مصرف نیاز نخواست. نخواست بود تا به فکر حمل و نقل و تجمیع ترافیک یا ساختن راه های بیشتر برای مقاصد محدود بود یا دیگر نیازی نخواهد بود تا برای حل مشکل حمل و نقل برای تولید خودروهای مختلف میلیاردها دلار هزینه کنیم و باز هم میلیاردها تومان برای سوخت و نگهداری و بیمه آنها هزینه کنیم و باز هم میلیاردها تومان برای احداث خیابان و توسعه گذرگاه ها و امثال آن بپردازیم تا همین خودروها جایی برای عاشر داشته باشند و پس از این همه هزینه کردن های تکراری، مشکلاتی داشته باشیم به نام ترافیک، آلودگی و مصرف بی رویه سوخت. فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان صنعتی سبز نیازی تقویت زیرساخت های توسعه پایدار و اصلاح و تنظیم سامانه های هدایت و کنترل نیازهای مختلف جامعه از جمله ثبوت پایه های اقتصادی کشور می تواند به عنوان یکی از اصلی ترین گزینه ها مطرح باشد. الگوی مصرف در حقیقت الگوی رفتار ماست، پس برای اصلاح الگوی مصرف نیاز است رفتارمان را تغییر دهیم و این تغییر رفتار را نیز بر اساس نیاز و دستاوردهای فناوری اطلاعات هدایت کنیم تا بتوانیم با آهنگ تغییرات جامعه نوین هماهنگ شویم. پیشگامان عرصه دنیای ارتباطات برای ایجاد دنیایی که کاملاً بر اساس فناوری اطلاعات باشد باید شعارهای راه رفتن را در ذهن خود نگه دارند. برای این امر هیچ کاری از دست ما بیرون نیست، مگر برای ارتقای شاید این حرف برای ما یک خیال دست نیافتنی باشد، اما این طور نیست و اگر بخواهیم می توانیم به آن نقطه هم برسیم و اول بودن داشتن یک هدف بسیار دور و بر اساس حقایق موجود، فرادای ایدل آری می توان ترسیم کرد. مگر این هدف آرمانی آنچه نزدیک تر شویم از مزایای بیشتری روز به روز می بینیم. مزایای فناوری اطلاعات هر قدر گسترده است که تمام آنها را به صورت کامل نمی توان نام برد، اما به مهم ترین آنها که بر

اقتصاد و الگوهای مصرفی نقش دارند نگاهی گذرا خواهیم داشت. شهر الکترونیک به عنوان در برگیرنده بخشی عمده از فعالیت های مبتنی بر فناوری اطلاعات از جمله محورهای سرمایه گذاری کشور در زمینه فناوری اطلاعات است. شهر الکترونیک که برخی آن را شهر مجازی نیز می نامند، شهری است که در آن نیازی به مراجعه و پیگیری دستی کارهای اداری نیست و تنها با ارائه درخواست های الکترونیک می تواند از تمام امکانات اداری شهری بهره مند شود و دیگر برای انجام یک کار اداری وقت و ساد نخواهد گذاشت، چرا که سیستم های ادارات در شهر الکترونیک کاملاً مبتنی بر فناوری های مانند اینترنت است و دیگر ارتباطی وجود ندارد، مراجعه حضوری حال خودتان پاسخ دهید. هر چه که اگر مراجعه به ادارات را از سفرهای شهری حذف می کنید ترافیک به چه صورتی در خواهد آمد. در شهر الکترونیک، آموزشگاه ها و مراکز فرهنگی بیشتر فعالیتشان مبتنی بر وب است و بیشتر مراجعان آنها کاربران اینترنت هستند و نه در راه ماندگان ترافیک. به این ترتیب، مقدار زیادی از سفرهای درون شهری که به مقاصد آموزشی مانند رفتن به کلاس درس یا خرید کتاب و امثال آن انجام می شود نیز از جمع ترافیک شهری کاسته می شود. بانکداری الکترونیک نیز به عنوان ستون فقرات اقتصاد نوین یکی دیگر از موانع فزاینده فناوری اطلاعات است که بر اساس آن تمام فعالیت های مالی، بانکی و اعتباری اصلاح می شود و حقوقی و دولتی از بنسرت سنتی به بنسرت الکترونیک منتقل می شوند که این مسئله باعث می شود امروز بانکی در کمترین زمان ممکن انجام شود که در بیشتر موارد کارها به صورت همزمان و آنان انجام می شود و دیگر وقت کسی برای انجام امور بانکی تلف نمی شود و از آن مهم تر این کار باعث می شود بر اساس نیازهای مشتری، خواسته ها با سرعت بیشتری انجام شود و زمان خواب سرمایه در بانک حذف گردد. بانکداری الکترونیک که دارای شاخه های مختلفی است برای افراد این امکان را فراهم می آورد که از هر مکانی به هر حسابی دسترسی داشته باشند و اصولاً حضور فیزیکی در دفتر مطرح نیست. بر اساس اصول این نوع بانکداری نظام مندی کارها بر اساس ساختاری انجام می شود که در آنها دیگر کسب و کار مانند گذشته بر اساس سلابوق و روابط نیست، بلکه همه چیز را ضوابط مشخص می کند که این مساله جوگیری کننده گفتافتی مانند رانت خوار، معوقات بانکی و اختلاس است. حال از این بحث که بگذریم داشتن ارتباط دائم با حساب مالی و عدم نیاز برای مراجعه به بانک می تواند هم سرعت انجام معاملات ترافیک، راه را برای انجام سفرهای داخل خیابان را با لبر داد. با این حساب تقریباً تمام سفرهای درون شهری که برای انجام امور بانکی انجام می شود از میان آموه خودروهای موجود

حرم رضوی) بر این اساس بکارگیری واژه اسراف در قرآن کریم، ادعیه و مناجاتهای اخذ شده از حضرات معصومین با مضمون تجاوزه از مرز شرع و ولع و اهل حال و انسانی و نماندن در وادی عدم معصیت، بسیار است. بنابراین اسراف به معنای اهدام خروج از حد است. یعنی اگر از حدود مشخص شده از سوی ملاکات مورد نظر، خروجی صورت گیرد (حال تفاوتی نمی کند که این خروج در مقوله ای دینی، اخلاقی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی یا اجتماعی رخ دهد) فردی جامعه در نتیجه آن مرتکب عمل اسراف و تبذیر گشته اند. این موضوع اسراف به معنای اهدام اسراف در امور و در اقتصاد این است که انسان مال را مصرف کند، بدون اینکه این مصرف اثر و کارائی داشته باشد. مصرف بی هدف و مصرف هر، در حقیقت هدر دادن مال است. حد معتبر در اسراف با سه ملاک میسود: ۱- شرع مقدس: مرز ورود و ارتکاب محارم و معاصی، مرز حدود الهی اند. ارتکاب این معاصی اگر بدون صرف مال باشد، از دیدگاه شرع، اسراف به معنای گناه و تجاوز از دستورهای دینی و ظلم به نفس و دیگران می باشد، و در صورتی که همراه با مخارج مالی باشد، ارتکاب این مجرم شرعی گذشته از جهت همان ظلم به نفس خود و نفوس دیگران، معصیت شمرده می شود، از طرف دیگر خرج مال در راه آن نیز به عنوان تبذیر و اسراف اقتصادی، گناه دیگری خواهد بود.

۲- حکم عقل: این معیار در مواردی است که عقل بر قبح صرف مال در آنها حکم می نماید به گونه ای که تجاوز از آن به نوعی کفایت و وجهالت رجوع کند، مانند اتفاق به کسی که احتیاج آفر ندارد. چنانچه مقام معظم رهبری نیز در ابتدای سال فرمودند: مصرف فقط از نظر اسلام، بلکه از نظر همه ای عقلای عالم، چیزی است که باید تحت کنترل عقل قرار گیرد.

۳- افتخار جامعه (فرهنگ اصیل و موید شرع): به عنوان مثال مصرف مال در راه مصالح شخصی و زن و فرزند و یا اتفاق آن برای مصالح دیگران، هر کدام محدود به حدی است که در عرف جامعه آن را بر اساس اوضاع و شان اقتصادی و اجتماعی هر شخص تعیین و محدود می نماید. بطور کلی می توان گفت، بر طبق فرهنگ دینی و قومی، ما مستهلک نمودن انرژی و ثروت و کالاهای مصرفی به نحوی که این استفاده در غیر مورد نیاز خود صورت پذیرفته و نتیجه و بازاری معقول خارجی برای این مصرف نتوان تصور کرد، عمیق قبیح شمرده شده و در شرع اسلام حرام و مرتکبین آن با مستوجب عقاب می باشد. به عنوان مثال استفاده بیش از حد نیاز از غذا، خرید پوشاک مستجد در مدلهای مختلف به نحوی که تا مدت ها استفاده از فرا نرسد، تعویضی در پی تلفن همراه و رایانه و مبللمان منزل و... استفاده از کالاهای تجملی و... این امور از مواردی می باشد که عقلای همه هیچ گونه نتیجه و بازاری معقول خارجی در قیل صرف پول و انرژی برای خرید و استفاده از آنها متصور نشده و چنین عملی را خلاف اصول عقلی و نوعی بیماری روانی مصرفی معرفی می نمایند. از مجموعه دستوره های اسلام در این زمینه به دست می آید که الگوی مصرف در اسلام نیز مبتنی بر سه اصل اساسی است:

الف) تمتع و انتفاع از مواهب الهی؛ اسلام برخلاف برداشت گروهی که گمان می کنند، تقرب و بندگی خداوند با بهره وری از نعمت های الهی، منافات دارد، تمتع و برخورداری از مواهب زندگی را برای مسلمانان، نه تنها جایز، بلکه امری ضروری می شمرده و کاره گیری از لذات مادی در حد مشروع را به عنوان رهبانیت، امری ناپسند و غیر مشروع می داند.

ب) تمتع و انتفاع از مواهب الهی؛ علیرغم تلاشهای فرهنگ غرب در جهت ترغیب هر چه بیشتر انسان ها به رقابت در مصرف روزافزون، اسلام به قناعت و مناعت قرامی خداوند و انسان را به کنترل بر خویش و پرهیز از حرص و نزاع بر سر برخورداری های مادی، تشویق و ترغیب می نماید.

ج) پرهیز از اسراف و تبذیر. مسلمانان را از اسراف و تبذیر و تجمل گرایی در مصرف بر حذر می دارد و آنها را به اعتدال و رعایت میانه روی در استفاده از نعمتهای خداوند، دعوت می کند. کلیواه سخن این است که الگوی نظری اسلام در باب مصرف، این است که کریمه است... کلوکوا و اشروا و لاتسرفوا نه لاجب المسرفین؛ بخورید و بیاشامید و اسراف نکند. همانا خداوند اسرافگران را دوست نمی دارد (اعراف: ۳۱).

شهر الکترونیک و اصلاح الگوی مصرف

اگر بگوییم الگوی مصرف در موضوع ارتقای اصلاح نمی شود مگر با استفاده گسترده از فناوری اطلاعات، شاید چندان به گزاف نباشد، چرا که مزایای استفاده از فناوری اطلاعات گسترده تر از ماشینی شدن کارها و تغییر شکل ظاهری آنهاست. رهبر معظم انقلاب با نامگذاری اسامال به نام اصلاح الگوی مصرف، حجت بر این همه تمام کرد که برای حل اهل حال اساسی هر حل و فصل موانع استقرار الگوهای صحیح مصرف باشند. این اصلاح الگوها نه تنها به معنای کم کردن مصرف بلکه دارای معنایی بلندتر از اینهاست. صرف سوخت در کشور ما تقریباً ۵ برابر سرانه جهانی آن است. حال که موضوع این مقاله، موضوع صرف سوخت است، باید دید که چگونه می توانیم این موضوع را به شکل در شرایط فعلی، استفاده از انرژی های سوخت های نوین مانند سوخت های هیدروژنی و امثال آن برای تولید و مصرف کننده داخلی چیزی بیش از یک شعار نیست، ملاحظه تمام این رانکارها هزینه های بسیار بالایی را برای هر دو طرف در بر دارد. یعنی هم تولید کننده باید هزینه های بالای تولید خودروهای جدید را بپردازد هم خریدار (اگر خریداری این تولید کننده باشد) باید هزینه های خرید آن را بپردازد. حساب سرانگشتی نیز می توان به این نتیجه رسید که اصلاح الگوی مصرف نیازمند تغییر اساسی در دیدگاه است. مصرف انرژی را باید بطور دیگری مدیریت کرد. پس برای این کار ابتدا باید بررسی کنیم که چه عواملی باعث افزایش مصرف انرژی است. یکی از اصلی ترین عوامل در بالا رفتن سطح سوخت، ترسوست. ترسوست ترس از ضرر و زیان شهری خودروهاست، یعنی پدیده ای که آن را با نام سفرهای غیر ضروری درون شهری می شناسیم. این سفرها به حالت کلی به ۴ دسته تقسیم می شوند. اول سفرهایی که برای رسیدن به محل کار و بازگشت از آن انجام می شود، دوم سفرهایی که برای امور روزمره پس از رسیدن به محل کار انجام می شود، سوم سفرهایی است که برای جابه جایی بار و اشیاء انجام می شود و چهارم سفرهایی است که به منظورهای دیگر انجام می شود که قسمت کوچکی از سفرهای درون شهری را تشکیل می دهند. دسته اول مشکل از ترس است و صرف ترس برای ایجاد می کند و دسته دوم نیز با سنگین کردن ترافیک، راه را برای انجام سفرهای دسته سوم ناموهر می کند. دسته چهارم هم نقش زیادی در ترافیک ندارد. به بنام اینها، بالا رفتن مصرف سوخت در ترافیک سنگین و

سال ۸۸ و بایسته های اصلاح الگوی مصرف

امر به معروف و اصلاح الگوی مصرف

اصلاح الگوی مصرف یک معروف اجتماعی است و همه باید از آن حمایت کنند و به دنبال تحقق کامل آن در عرصه های فردی و اجتماعی باشند. اسامال سال اصلاح الگوی مصرف نامیده شده است، این نام گذاری نشان می دهد که جامعه اسلامی ما با وجود برخورداری از ویژگی های مثبت اسلامی و انقلابی همچون صبر و استقامت، ارزش گرایی، دین داری و... در زمینه مصرف دچار آسیب ها و ناهنجاری هایی است. البته بخش زیادی از این ناهنجاری ها متوجه حاکمیت نظام پرور کراسی دولتی طی سه دهه ای است که از عمر انقلاب می گذرد. در این میان نظام پارانه ای که به گفته همه صاحب نظران از اهداف خود (کمک به طبقات پایین و ایجاد تعادل) خارج شده است، نقشی به سزا در گسترش این ناهنجاری و در دست مصرف نکردن داشته است. بخشی دیگر از این آسیب نیز معلول نبود یک الگوی ترسیم شده و شفاف است که منطبق بر انسان شناسی اسلامی و ویژگی های ملی و میهنی باشد. در خلاء نبود چنین الگویی متناسب با شأن جامعه ایرانی اسلامی، طبیعی است هم فرهنگ سازی ما موثر واقع نمی شود و هم الگوهای وارداتی و رفتارهای تحمل گرانه به آسانی خود را بر جامعه تحمیل می کند و به رفتارها و عملکردها راه می یابد. با تمام این تحلیل ها، از منظر اسلامی هیچ کس نمی تواند شانه خود را زیر بار مسئولیت رفتار خویش خالی کند و مثلاً آن را به گردن سیستم و سازمان و یا خانواده و دیگران بیندازد. در عین حال نمی توان نقش جامعه و الگوهای حاکم بر آن را در رواج یک ناهنجاری آن هم به صورت گسترده و نهادینه شده، نادیده انگاشت بی توجه به این نقش موثر همواره به آحاد مردم خطاب کرد و گفت: اسراف نکنید، درست مصرف کنید... زیرا همواره بخشی از رفتارهای انسان متأثر از نهادها و نظام های اجتماعی است و اگر این نظام ها، رفتاری مصرف گرا داشته باشند و مثلاً با پرور کراسی غیر ضرور خود وقت و انرژی مراجعان را هدر دهند، در این جا مراجعه کنندگان نمی توانند به آسانی گامی در راه اصلاح رفتار بردارند. متأسفانه در زمینه الگوی مصرف، بخشی خصوصی یک گونه مشکل دارد و بخش دولتی به گونه ای دیگر دچار نارسایی است. یکی به خاطر ضعف نظارت گاه مصالح و منافع عمومی را چندان در نظر نمی گیرد و اسباب نارضایتی مردم را فراهم می کند و دیگری به دلیل نبود دستورالعملی و مصرف مناسب با امکانات (که البته نباید همه تقصیر را به گردن افراد انداخت) امکانات ملی را هدر می دهد. همین اشکالات بود که چند سال پیش رهبر معظم انقلاب اسلامی تفسیر جدیدی از اصل ۴۴ قانون اساسی ارائه کردند و گامی مهم برای تحولی شگرف در عرصه اقتصادی برداشتند. دولت نهم نیز بهترین تلاش اقتصادی خود را برای اصلاح نظام اقتصادی در قالب لایحه همدفند کردن پارانه ها به خرج داد و حتی طرح سهمیه بندی بنزین را به مرحله اجرا در آورد. اما هنوز تا رسیدن به یک وضعیت مطلوب راه درازی در پیش است. همین نگرش که در میان مردم درباره خدمات بخش خصوصی و دولتی وجود دارد، نشان می دهد ما هنوز به یک الگوی مناسب با جامعه دست پیدا نکرده ایم. از این رو تلاش برای ترسیم یک الگوی بومی دست کم می تواند گام موثری در راه دستیابی به اصلاح الگوی مصرف باشد. این یک اصل قرآنی است که هر کس طبق نیت و پیشین و جهان بینی خود رفتار می کند. به بیان دیگر آیه شریفه: قل کل یعمل علی شاکلته ارتباط و پیوند مستحکم میان رفتار و پیش و نیت و عمل را نشان می دهد. بنابراین اگر

آسیب گسترده ای در الگوی مصرف جامعه مشاهده می شود، نشان گر نامناسب بودن الگو و ناهماهنگی آن پیش اسلامی است که هم از اسراف به شدت نهی کرده و هم به قناعت و تدبیر معیشت دستور داده است. حال می خواهیم ببینیم اسلام برای اصلاح رفتارها چه ساز و کاری را پیش بینی کرده است؟ اسلام در کنار بیان اعمال واجب و حرامی که مکلفان را به آن ها تکلیف کرده است، برای استمرار عمل به واجبات و ترک محرمات، اصلی را به نام امر به معروف و نهی از منکر تعبیه کرده است. بر اساس این وظیفه، همه افراد جامعه باید نسبت به یکدیگر احساس مسئولیت داشته باشند و اگر شاهد ارتکاب عمل زشتی (منکر) بودند، انجام دهنده را باز دارند و اگر مشاهده کردند وظیفه واجبی (معروف) مورد بی توجهی قرار گرفته و بدان عمل نمی شود، افراد را به انجام آن وادارند. حال در بحث اصلاح الگوی مصرف در ابتدا باید گفت خود اصلاح الگوی مصرف یک معروف اجتماعی است و همه باید از آن حمایت کنند و به دنبال تحقق کامل آن در عرصه های فردی و اجتماعی باشند. همچنین باید رسانه ها مردم را در این باره آگاه کنند و متخصصان هم در زمینه های مختلف، مصرف استاندارد و راه دستیابی به آن را بیان کنند و حتی ساز و کاری برای تحقق آن در نظر گیرند. باید توجه کرد که بخشی از اسراف کاری ها نتیجه نبود آگاهی و شناختن مقدار مورد نیاز در مصرف است. به عنوان مثال، آیا همه مردم به روشنی می دانند مواد غذایی مورد نیاز بدنشان چه اندازه است و با چه مقدار مواد غذایی می توان نیاز جسمی را برطرف کرد؟! اگر می خواهیم گامی در راه اصلاح الگوی مصرف در مواردی این چنینی برداریم، چاره ای نداریم جز این که واژه های فنی را ساده سازی کنیم و به زبان ساده مردم به صورت جزئی و دقیق، با آنان صحبت کنیم و آگاهی های مردم را در این عرصه ها بالا ببریم. بی شک یکی از گام های اولیه برای اصلاح فرهنگ مصرف، ارتقای آگاهی های مورد نیاز در زندگی فردی و جمعی است. به ویژه آن که امروزه زندگی ما با ماشینی شده و پیچیدگی بسیاری پیدا کرده است. این امر اقتضا می کند با تشکیل جلسات کارگاهی میدانی در محلات و یا مراکز جمعی، توزیع بروشور و مانند آن، دانش و مهارت عملی مورد نیاز افراد افزایش یابد. می دانیم به خاطر کاستی هایی که در نظام آموزشی وجود دارد و بی ارتباطی بسیاری از مطالب آموزشی با نیازهای عملی زندگی، مدیریت زندگی و تدبیر معیشت در جامعه ما با مشکلات روبرو به پوست، یکی از راه های رفع این کاستی ها، همین آموزش های کارگاهی و افزایش مهارت های مورد نیاز در زندگی است.

نهی از اسراف و هدر دهی امکانات

آن چه تاکنون بیان شد بیشتر در حوزه امر به معروف قرار داشت اما بخشی از اصلاح الگوی مصرف هم در حوزه نهی از منکر قرار می گیرد. در این بخش آن چه باید مورد توجه واقع شود، حساسیت مردم نسبت به اتلاف اسراف اموال عمومی در سازمان ها و نهاد های جمعی و نیز زندگی خصوصی است. رفتارها، عفت و بیز و پشاش هایی که گاه در برخی سازمان ها و شرکت ها شاهد آن هستیم، از جمله مصداق منکر در عرصه مصرف است. هدر دادن انرژی و یا ابزارهای صنعتی در صنعت و اسراف آب در کشاورزی از جمله منکراتی هستند که باید تک تک افراد جامعه به این منکرها توجه کنند و برای رفع آن قدم بردارند. بنابراین می توان از ساز و کار امر به معروف و نهی از منکر برای اصلاح الگوی مصرف بهره برد و با ارتقای آگاهی، فرهنگ سازی کرد و از

طریق تعیین مصادیق اسراف، منکر بودن آن رفتارها را به جامعه اعلام و مردم را به نهی از این گونه منکرها ترغیب کرد. البته شیوه تربیتی ما معمولاً چنین است که همواره بر جنبه منفی و منکر بیشتر انگشت می گذاریم و از ایجاد مقدمات و بسترهای لازم برای سوق دادن مردم به سمت معروف (اصلاح الگوی مصرف) غفلت می ورزیم. به همین خاطر یادآور می شویم که این گونه نگاه تربیتی خود یک آسیب است از این رو نباید وزن نهی از منکر افزون تر از وزن امر به معروف در مسئله اصلاح الگوی مصرف باشد. هر چند تلاش در راه اصلاح الگوی مصرف یک وظیفه ملی و عمومی است اما رسالت اصلی بر دوش نخبگان و شخصیت های مرجع و تأثیر گذار است تا آنان زمینه های تحقق این امر را در جامعه فراهم کنند. خوانند درباره این رسالت نخبگان در قرآن (سوره هود/ ۱۱۶) می فرماید: فالولاکان من القرون من قبلكم اولوا بقیة ینهون عن الفساد فی الارض الاقلیة امن انجینا منهم؛ پس چرا از نسل های پیش از شما خردمندانی نبودند که مردم را از فساد در زمین باز دارند؟ جز اندکی از کسانی که از میان آنان نجاتشان دادیم. اگر جامعه ما تحول و پیشرفت می خواهد و به دنبال ایجاد جامعه ای عادلانه و پیشرفته است، باید خود را اصلاح کند و ناهنجاری ها را از رفتار خویش بزداید؛ زیرا خوانند فرموده است: ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یتغیروا ما بانفسهم. از مجموعه دستوره های اسلام در این زمینه به دست می آید که الگوی مصرف در اسلام نیز مبتنی بر سه اصل اساسی است: تمتع و انتفاع از مواهب الهی، قناعت و پرهیز از اسراف و تبذیر. الگوی مصرف غربی، ترویج نوعی زمینه فکری و فرهنگی در جامعه است که این زمینه فرهنگی، منجر القای موارد ذیل می گردد:

- ۱- احساس نیاز و ضرورت روز افزون به مصرف کالاهای تجملی و کم فایده
  - ۲- گسترش روحیه اسراف منشی و مصرف گرایی
  - ۳- انحراف ذهنها از توجه آدمی به واقعیت های حیات و هدف با لغه آن، که حرکت به سمت کمال انسانی می باشد.
  - ۴- اعلام پایان روزگار قناعت و مناعت و زهد و پیراستگی و فرارسیدن دوران مسابقه و رقابت در مصرف و زندگی لوکس و تشریفاتی
  - ۵- عقب مانده و متخجر خوانند و این مسابقه که نتواند بطور فعال در این مسابقه بزرگ، برگ برنده داشته باشد و با حداقلی یا به پای دیگران حرکت کند و...
- حال به تعریف اسراف از دیدگاه فرهنگ دینی و اسلامی پرداخته و در نهایت تعریفی مجمل از الگوی مصرف اسلامی ارائه می شود. رغب اصفهانی در مفردات در بیان واژه اسراف چنین بیان داشته: تجاوز کردن انسان در هر کاری، گرچه استعمال آن در موارد زیاده روی در مال بیشتر است لذا برخی گفته اند آنچه در غیر طاعت خدا مصرف شود اسراف است، گرچه مقدار آن ناچیز باشد. کاربرد اسراف منحصر به امور مالی نیست، بلکه این واژه قبل از آنکه شانه جرمی در امور اقتصادی باشد، بیانگر وضعیت نامناسب و غیر معتدل اخلاقی و فرهنگی شخص و یا جامعه است. این وضعیت نامتعادل عبارت از حالت تجاوزگری و بی اعتنائی به قوانین یا حدود شناخته شده شرعی و انسانی در تمامی عرصه ها می باشد. وقتی جامعه ای دچار بیماری اسراف شد، از لحاظ فرهنگی هم بر روی او تأثیرهای منفی می گذارد. بنابراین مسئله ای صرف جونی و اجتناب از اسراف، فقط یک مسئله ای اقتصادی نیست؛ هم اقتصادی است، هم اجتماعی است، هم فرهنگی است؛ آینده ای کشور را تهدید می کند. (مقام معظم رهبری: ۸۸/۱/۱)

اختلافات شیعه و سنی را باید به موزه تاریخ سپرد

محمود حمدی زقزوق وزیر اوقاف مصر در نوزدهمین دوره همایش مجمع فقه اسلامی وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی اظهار داشت: اسلام از ۱۴ قرن پیش، کسی را مجبور به اسلام آوردن نمی کند، زیرا اجبار در اسلام تعداد منافقان در جامعه اسلامی را افزایش می دهد، ما که نیاز به مناقب نداریم بلکه می خواهیم افراد صالح را افزایش دهیم. وی با اشاره به اینکه بیشتر مساجد مسلمانان اعم از سنی و شیعه جدای از یکدیگر است و هر کدام در مساجد خود نماز می خوانند، تصریح کرد: تصمیم داریم مسجدی در مصر ساخته شود بی آنکه مذهب سنی و شیعه را در نظر بگیرد و تمامی مسلمانان در آن نماز بخوانند و هیچ مشکلی برای شیعیان ایجاد نشود. جدایی میان مساجد شیعه و سنی مسئله ای است که هیچ پایه و اساسی در دین ندارد. اختلاف میان شیعه و سنی را باید در موزه های تاریخی گذاشت، چرا که این اختلاف سیاسی است و پس از وفات حضرت محمد (ص) به دنبال انتخاب خلیفه ایجاد شده و به دین و فرائض دینی ارتباطی ندارد. زقزوق با بیان اینکه هیچ فرقی میان شیعه و سنی وجود ندارد، افزود: همانگونه که شیعیان دوستداران اهل بیت رسول خدا هستند، مصریها نیز بیشترین مردمی هستند که به آنها عشق می ورزند، آنها شیعه نیستند بلکه سنی هستند که دوستدار اهل بیت هستند. وی با اشاره به اینکه

اندیشمندان و علما باید زمینه های رشد و شکوفایی مسلمانان را فراهم کنند، گفت: تمامی مساجد مصر زیر نظر وزارت اوقاف این کشور قرار دارند. مساجد شیعیان این کشور نیز زیر نظر وزارت اوقاف هستند. همچنین تلاش می کنیم مسجد حضرت زینب (س) را به ۷ هزار متر مربع توسعه دهیم زیرا دوستی اهل بیت در قلبهای ما نهفته است، حال آنکه ملت مصر سنی هستند و نه

دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی:

احکام فقهی باید متناسب با شرایط روز بازخوانی شوند

دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی در همایش مجمع فقه اسلامی بازخوانی امور فقهی را عامل مبارزه با خطابه های اسلامی افراطی و تفریطی خواند و گفت که امت اسلام باید احکام را با توجه به گذر زمان مورد توجه قرار دهند. اکمل الدین احسان اوغلو دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی در نوزدهمین دوره همایش مجمع بین المللی فقه اسلامی وابسته به سازمان کنفرانس اسلامی اظهار داشت: این مجمع مرجع فقهی پیشرفته و مطلوبی برای امت اسلام است که رسالت آن در اجلاس استثنایی سران کشورهای اسلامی مطرح

شد. وی با بیان اینکه در خطابه های اسلامی امروز شیوه های افراطی، تفریطی و غلو دیده می شود که در داخل و خارج از جهان اسلام به آنها آسیب جدی می رسند، تصریح کرد: باید به منظور مبارزه با این جریان در امور فقهی بازنگری شود تا از شبهاتی که باعث انحراف می شود جلوگیری به عمل آید. احسان اوغلو با تأکید بر اینکه جنگهای مذهبی که در جهان اسلام مشاهده می شود بیشترین ضرر را به امت اسلام می زند، یادآور شد: امت اسلام باید رشد و پیشرفت احکام را با توجه به توسعه زمان مورد توجه قرار دهند و گروه زیادی از

معاون رئیس امور مسجد الحرام:

آب زمزم برای وضو استفاده نشود

معاون رئیس امور مسجد الحرام از زائران خانه خدا خواست حرمت و قداست این مکان را حفظ کرده و از بردن آب و غذا به مسجد الحرام، استفاده از آب زمزم برای وضو، آلوده کردن حیاط مسجد و خوابیدن در آن خودداری کنند. دکتر محمد بن ناصر الخزیم معاون رئیس امور مسجد الحرام با اشاره به اینکه به منظور ایجاد فضای مناسب برای عبادت در مسجد الحرام برنامه هایی در نظر گرفته که طی موسم حج اسام در مسجد الحرام اجرا می شود، اظهار داشت: این طرحها از اوایل ماه صفر آغاز و تا نیمه شوال ادامه دارد. این پروژه ها شامل اطلاع رسانی حج و زائران نسبت به امور دینی، برگزاری دوره های آموزشی برای حاجیان در مسجد الحرام، توزیع قرآن و کتابهای دینی میان آنها خواهد بود. ارائه آب زمزم، افزایش تعداد اراه برای معلولان، مفروش کردن حیاط مسجد الحرام و آماده سازی ورودیها برای زائران، ممانعت از ورود غذا به مسجد الحرام، آماده سازی برای ادای نماز، اهتمام به نظافت مسجد و اطراف آن بخشی دیگر از این طرح هستند. بخش دیگر این پروژه بهره گیری از دستگاههای صوتی، تهیه، دوربینهای مجهز، دستگاههای ارتباطی، آسانسور و پایه های برقی است که در کنار این طرحها، زائران خانه خدا از کتابخانه مسجد الحرام، مراحل توسعه آن، کارخانه تهیه پوشش خانه خدا و مراحل ساخت آن بازدید می کنند. الخزیم در ادامه از همه زائران خواست حرمت و قداست این مکان را حفظ کرده و از آوردن آب و غذا، وسایل غیر ضروری، استفاده از آب زمزم مخصوص نوشیدن برای وضو، حمل بطریهای آب پلاستیکی به مسجد الحرام، آلوده کردن و خوابیدن در حیاط خودداری کنند.

وزیر آموزش و پرورش غزه غزه:

درس قدس، در مدارس فلسطین تدریس می شود

وزیر آموزش و پرورش غزه اعلام کرد: درس قدس، از سال آینده تحصیلی به منظور تأکید بر هویت اسلامی قدس و مسجدالاقصی در مدارس فلسطین تدریس می شود. با توجه به اینکه شهر قدس به عنوان پایتخت فلسطین و شهر مقدس مسلمانان مطرح است، این اقدام گامی جهت معرفی بیشتر و بهتر شهر تاریخی و اسلامی قدس به شمار می رود؛ آن هم در شرایطی که رژیم اشغالگر اسرائیل تمامی توان خود را به منظور یهودی سازی قدس و تعرض به هویت اسلامی و دینی فلسطین انجام می دهد. دکتر محمد عسقول وزیر آموزش و پرورش غزه با اشاره به اینکه ما نیاز بسیاری به درسی مستقل درباره قدس داریم، به ویژه اینکه در سطوح مختلف آموزشی تدریس شود، افزود: این درس با هدف تعمیق جایگاه قدس و مسجدالاقصی در مدارس فلسطین تدریس می شود. وی با بیان اینکه قدس تنها از بعد جغرافیایی مورد بررسی قرار نمی گیرد، بلکه از تمامی ابعاد مورد بررسی قرار می گیرد، گفت: این درس در مدارس از منظر تاریخ، دین، آموزشهای اسلامی و موارد دیگر مورد بررسی قرار می دهد. این مقام مسئول هدف از تدریس این درس را مبارزه با فعالیتها خصمانه و مخربانه صهیونیستها خواند.

حزب جبهه عمل اسلامی اردن:

پاپ قبل از سفر به اردن

باید از مسلمانان عذرخواهی کند

حزب جبهه عمل اسلامی اردن با اعتراض به دولت این کشور نسبت به سفر آتی پاپ بندیکت شانزدهم به اردن اعلام کرد: اردن باید قبل از سفر پاپ از وی بخواهد تا نسبت به توهینش به پیامبر (ص) و دین مبین اسلام عذرخواهی کند. زکی بنی ارشید با ارسال یادداشتی به، نادر الذهبی، نخست وزیر اردن خاطر نشان کرد پاپ تاکنون نسبت به توهینش به مقدسات اسلام عذرخواهی نکرده و این امر احساسات یک و نیم میلیارد مسلمان در سراسر جهان را تحریک می کند. در یادداشت این حزب آمده است: چنانچه پاپ نسبت به مواضع موهن خود علیه اسلام و مسلمانان و مقدسات آنها توجهی نکرده و از آنها عذر خواهی نکند، از نظر این حزب سفر وی به اردن مردود خواهد بود. در این یادداشت با انتقاد از برنامه و زمان سفر پاپ خاطر نشان شده است که وی پیش از اردن به دیدار مقامهای رژیم صهیونیستی خواهد رفت، رژیمی که هولوکاست واقعی را در غزه مرتکب شد. جمعیت اخوان المسلمین اردن نیز هفته پیش از سفر ماه آینده پاپ به منطقه از جمله سرزمین های اشغالی فلسطین که تأیید اشغالگری است، انتقاد کرده بود. پاپ سه سال پیش در سخنانی در دانشگاه اسکات، پیرامون تفاوت فلسفی و تاریخی بین اسلام و مسیحیت و رابطه ایمان و خشونت، با نقل سخنان امپراتور مانوئل دوم پلایلوگوس از امپراتوران مسیحی بیزانس به دین اسلام اهانت کرد و ارزش مفاهیمی نظیر جهاد را زهرت سوال برد. وی مدعی شده بود که اسلام برخلاف مسیحیت، کمتر از منطق پیروی می کند. پاپ با اشاره به محتوای کتاب، امپراتور بیزانس، به پیامبر اسلام اهانت کرده و درباره جهاد در اندیشه اسلامی گفته بود: فکر جهاد در اسلام، ناشی از خشونت است و مغایر با روش الهی و دور از منطق است.

مراجع دینی مصر

باید آموزش دیده و به روز باشند

رئیس کمیته امور دینی پارلمان مصر از مؤسسات دینی رسمی کشورش خواست مبلغان جدید را تشویق و آموزشهای صحیح و مناسبی برای آنها داشته باشند تا در آینده بتوانند به عنوان مراجع دینی آموزش دیده، فعالیت‌های به روز و مؤثری داشته باشند. دکتر احمد هاشم رئیس سابق دانشگاه الازهر و رئیس کمیته امور دینی پارلمان مصر در مرکز بین المللی مطالعات آینده در قاهره از مؤسسات دینی رسمی کشور خواست مبلغان جدید را تشویق و افراد مناسب را برای این کار گزینش کند تا به خوبی بتوانند در برنامه های ارشاد و دعوت رسالت اسلام را انجام دهند. احمد هاشم با اشاره به اینکه این مبلغان نیازمند آگاهی دینی هستند، ساماندهی آنها را مورد توجه قرار داد و یادآور شد: مسائل اسلامی و فقهی بسیاری در جهان اسلام وجود دارند که نیازمند علما و فقهای برجسته هستند. از این رو مؤسسات دینی رسمی مصر باید این مبلغان را برای آینده تربیت کنند تا بتوانند با زبان روز دنیا مسائل جدید را مورد توجه قرار دهند. نوگرایی و زبان عصر از اهمیت بالایی برخوردار است زیرا همه گروهها باید به اشاعه تعالیم و آموزه های دینی در جهان اسلام بپردازند. هاشم با بیان اینکه مبلغان جدید باید تشویق شوند تا بتوانند در آینده مبلغانی برجسته شوند، گفت: آنها می‌توانند میراث نبوی را اشاعه دهند. آنها باید از علمای بزرگ و مراجع دینی پیروی کنند و بر علوم مختلفی چون قرآن، سنت، تاریخ اسلامی، توحید و فقه آگاهی یابند. وی تحصیلات علمی مبلغان را عاملی برای اطلاع وسیع و گسترده از مسائل روز دنیا خواند و یادآور شد: آنها با حضور در همایشها و نشستهای علمی مختلف می‌توانند این اطلاعات را به دست آورند.

نهایشگاه هنرهاک تجسیمی قدس در پاریس برگزار می‌شود

نمایشگاه هنرهای تجسیمی فلسطین با مشارکت هنرمندان سوریه و فرانسه به مناسبت انتخاب قدس به عنوان پایتخت فرهنگی جهان عرب در پاریس برگزار می‌شود. در این نمایشگاه اعضای شورای هنرمندان سوریه به منظور تأکید بر نقش قدس و آثار اسلامی و تاریخی قدس عکسهایی را ارائه کردند تا بیانگر تاریخ و تمدن اسلامی در فلسطین و به ویژه شهر قدس باشد. در این نمایشگاه که با هدف تأکید بر میراث اسلامی و تاریخی شهر قدس و آشنا کردن مردم جهان با تعرضات صهیونیستها برگزار شده است، هنرمندان فرانسوی نیز تابلوها و عکسهایی با دو موضوع غزه و صلح را ارائه کرده‌اند. دیگر تابلوهای این نمایشگاه شامل آثار تاریخی، دینی و اسلامی شهر قدس، غزه اشغال فلسطین و سیطره یهودیان بر مسجدالاقصی و تعرض به فلسطین می‌شود. وزیران فرهنگی عرب پس از الجزیره و دمشق در سالهای ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸، قدس را به عنوان پایتخت فرهنگی جهان عرب در سال ۲۰۰۹ انتخاب کردند. وزیران و مسئولان فرهنگی درباره فرهنگ جهان عرب توصیه کردند که همه نقاط دنیا برای مبارزه با تعرضات اسرائیل بر ملت فلسطین جایگاه جدی اخذ کنند.

رهبر مسلمانان روسیه:

اظهارات احمدی نژاد مسلمانان جهان را بیدار می کند

شهروندان اسرائیلی و اعراب ساکن این سرزمین حقوق متفاوت قائل است. آشپروف گفت: آویگدور لیبرمن، وزیر خارجه نژادپرست رژیم اسرائیل اعلام کرده است که اعراب ساکن سرزمین های اشغالی باید بطور جداگانه سوگند وفاداری به اسرائیل یاد کنند که در واقع جدا سازی مردم است و رژیم اسرائیل بدون شک نژاد پرست است که برتری خود را به رخ اقوام و کشورهای مختلف می کشاند. این رهبر مسلمانان روسیه خواستار تشکیل دادگاه بین المللی همانند دادگاه نورنبرگ برای محاکمه جنایتکاران جنگی رژیم اسرائیل بخاطر جنایات جنگی آنها از جمله بکارگیری سلاحهای ممنوعه علیه مردم غیر نظامی منطقه غزه و نادیده گرفتن خواسته های جامعه جهانی در باره فلسطین شد.

مسلمان نشین توسط رژیم اسرائیل کمک می کنند. مدیر شورای مفتی های روسیه با انتقاد از کسانی که کنفرانس محل سخنرانی احمدی نژاد را ترک کرده بودند گفت: چرا جهان غرب به خود اجازه می دهد از سودان، فلسطین و حماس و جنبش حزب... لبنان انتقاد و کشورهای عراق و افغانستان را اشغال کند ولی زمانی که کسی در برابر سیاست های آنها ایستادگی می کند و اصرار می ورزد که سیاست بین المللی را چند کشور نباید تعیین کنند و کشورهای اسلامی باید مشارکت فعال داشته باشند، تاب و تحمل را از دست می دهد. رهبر مسلمانان روسیه گفت: آنها طبق فرمایش قرآن کریم گوش های خود را بسته و کنفرانس را ترک کردند. وی رژیم صهیونیستی را نمونه بارز رژیم نژادپرست دانست که میان

نفیق... آشپروف، یکی از مدیران شورای مفتی های روسیه (عالی ترین نهاد اسلامی این کشور) گفت: اظهارات ضدصهیونیستی و ضد نژادپرستی، محمود احمدی نژاد، رئیس جمهوری اسلامی ایران در کنفرانس، دوربان-۲، سازمان ملل در ژنو، باعث بیداری مسلمانان جهان خواهد شد. آشپروف گفت: بدقت سخنان احمدی نژاد را گوش دادیم که افتخار برانگیز بود. وی گفت: سرانجام مرد واقعی و رهبری پیدا شد که حرف حقیقت گفت. آشپروف گفت: تنها کشورهای آزاد می توانند چنین رئیس جمهور آزادمنشی همچون احمدی نژاد داشته باشند. رئیس اداره مسلمانان مناطق آسیای روسیه گفت: اظهارات احمدی نژاد کسانی را که با ادعای دفاع از آزادی بیان و حقوق بشر، مردم جهان را گمراه کرده بودند، رسوا کرد. آشپروف گفت: امروز در جهان نه تنها مسلمانان بلکه هر خداپرستی که به خدا و روز قیامت اعتقاد دارد از، محمود احمدی نژاد، و موضع ضدنژادپرستی وی حمایت می کند، زیرا که در واقع رئیس جمهوری ایران بیانگر آرمانهای آنها است. وی گفت: رئیس جمهوری ایران آرمانهای جهان اسلام و مسلمانان را که تحت فشار رهبران خود قادر به بیان حرف حق نیستند، بیان کرد. وی افزود: حوادث اخیر غزه ثابت کرد چه کشورهایی واقعا نگران فلسطین هستند و چه کشورهایی با این مساله بازی می کنند و به ادامه محاصره این خطه

شکایت دختر رهبر مسلمانان آمریکا از مزاحمت های صهیونیستها

روزنامه اماراتی الخلیج نوشت: ملاک شایباز، دختر، مالکوم ایکس، رهبر مسلمانان آمریکا در نامه ای به سازمان ملل متحد از مزاحمت های صهیونیست ها برای وی در مدت حضورش در کنفرانس ضد نژادپرستی در ژنو شکایت کرد. الخلیج افزود: شایباز در این نامه توضیح داد که چگونه طرفداران صهیونیستها که برای اختلال در سخنرانی محمود احمدی نژاد رئیس جمهور ایران در کنفرانس حضور داشتند رفتار خصمانه و توهین آمیزی نسبت به وی داشته اند. بر اساس این خبر، کمیساریای حقوق بشر سازمان ملل متحد در جریان کنفرانس ضد نژادپرستی در ژنو، نمایندگان سه سازمان شرکت کننده را به علت رفتار ناشایست اخراج کرد که در راس آنها دو سازمان صهیونیستی از جمله اتحادیه دانشجویان یهودی شاغل به تحصیل در فرانسه قرار داشتند.

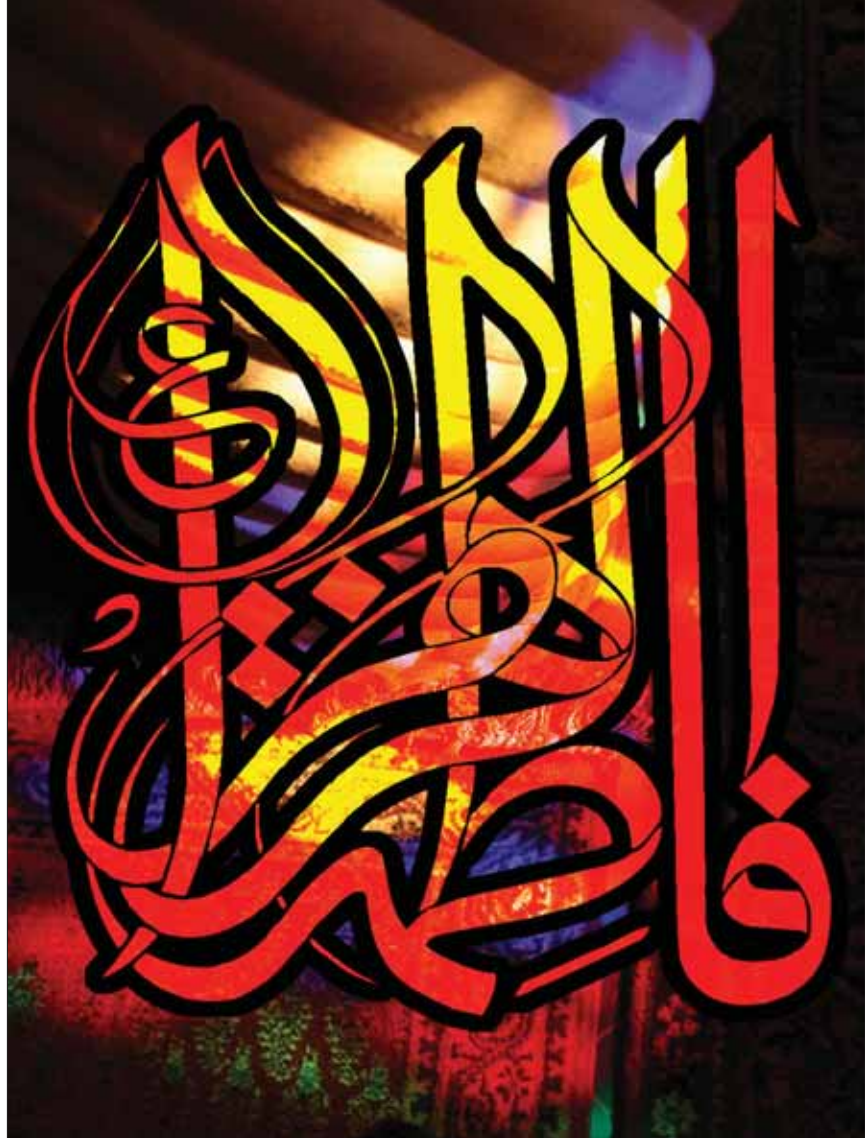
پروژه حمایت از قدس راه اندازی می شود

راند فتحی مدیر مرکز مطالعات معاصر فلسطین با اشاره به آیات قرآن کریم که مرجعی اساسی برای مسجدالاقصی و قدس به شمار می‌رود تصریح کرد: تعرض به مسجدالاقصی تعرض به قدس است و همچنین تعرض به مکه و مدینه است. دکتر اکرم عدلونی از مؤسسه بین المللی قدس ضرورت وجود پروژه ای را برای حمایت از قدس و عدم اجازه فروش خانه ها به یهودیان را مورد توجه قرارداد و یاد آور شد: مؤسسات دفاع از قدس باید حمایتی مالی و معنوی کنند و یک استراتژی اسلامی برای همبستگی و اتحاد با مسلمانان ایجاد کنند.

هر مسلمانی باید مسجدالاقصی را یاری کند؛ زیرا قدس و مسجدالاقصی از اماکنی هستند که در قرآن کریم به آنها اشاره شده است. صهیونیستها به منظور تعرض به مسجدالاقصی و یهودی سازی آن تلاش می کنند. امید است که این همایش زمینه ساز فراهم آوردن امکانات ملی، علمی و رسانه ای برای مسجدالاقصی را فراهم کند. وی با وجود تعرضات و حملات صهیونیستها به مسجدالاقصی، تخریب و یهودی سازی آن، فشارهای متعدد زیر آن، تخریب خانه ها و آواره شدن خانواده های آن، خواستار وحدت مسلمانان علیه خصومتها و تعرضات صهیونیستها شد. دکتر

شرکت کنندگان در همایش مسجدالاقصی، در ترکیه خواستار وحدت مسلمانان علیه خصومتها و تعرضات صهیونیستها شده و ضمن توجه به حاینتهای مالی و معنوی، به ضرورت راه اندازی پروژه ای برای حمایت از قدس و عدم اجازه فروش خانه به یهودیان اشاره کردند. همایش صلح استانبول با محور مسجدالاقصی، یهودی سازی قدس و تخریب مسجدالاقصی از پنجم اردیبهشت ماه با مشارکت اندیشمندان، علما، سیاستمداران در ترکیه آغاز به کار کرد. شیخ راند صلاح در این همایش با اشاره به ضرورت یاری مسجدالاقصی، اظهار داشت: بر طبق قرآن کریم

سیره عملی و اخلاقی فاطمه زهرا (س)

فاطمه (س) الگوست برای همه کسانی که می‌خواهند انسان باشند و در دستیابی به مقام و رتبت سر بر آسمان بسایند. این امر از آن بابت است که فاطمه (س) زنی جامع و در بردارنده همه کمالات و مقاماتی است که آدمی می‌تواند بدان دست پیدا کند. او الگوی یک زن اسلامی و نمونه مکتب اسلام در رابطه با زنان است. الگوی کار است، الگوی کدح و تلاش است، الگوی هدفداری است، الگوی صبر و استقامت است، الگوی عشق و پرستش معبود است.

برنامه داری در زندگی

فاطمه (س) از زبانی بود که زندگی‌اش را با برنامه‌داری همراه کرده بود. همه ساعات و قلیتش از روی حساب بود. اوقات شبانه روزش به این صورت می‌گذشت. انجام کارهای خانه و رسیدگی به امور فرزندان، برنامه عبادت که بخشی مهم از اوقات زندگی او را تشکیل می‌داد، کمک به کارهای علی (ع) همسرش حتی در امر جنگ و بیچار و مشاورت، کمک به بینوایان در تهیه غذا و ابزار و لباس و زندگی آنها، جلسه‌داری و امر هدایت زنان و بانوان که تازه وارد اسلام شده بودند، برنامه تلاوت قرآن که با خون و جان او در آمیخته بود، احقاق حق‌ها و مبارزه‌ها مخصوصاً پس از ایم وفات رسول الله (ص) و اگر دقیقاً فرات می‌یافت به بافندگی و پشم رسی می‌پرداخت، هم برای تهیه لباس فرزندان و هم برای فروش در بازار و تأمین هزینه بخشی از کارهای ضروری خانواده.

فقر اختیاری

خانواده فاطمه (س)، خانواده فقیری است ولی فقرشان اختیاری است نه اضطراری؛ تنها در آمد سالانه‌شان از فدک بیش از ۸۰ هزار دینار بود (البته برخی کمتر و گروهی مقدار آن را بیشتر نوشته‌اند) ولی آن را در راه مردم صرف می‌کردند نه زندگی شخصی خودشان - زندگی خود آن‌ها فقیرانه بود، به گفته لامانس مستشرق فرانسوی: رسول خدا (ص) هم این فقر را از آنان دور نکرد؛ بلکه سعی داشت آنان را در همان فقر و قناعت نگه دارد. تشویق پیامبر به ایثار بود و آنها هم پذیرای آن. آنها در عین فقر و نداری و در عین قناعت، گاهی بخشش‌های کلان داشتند و گاهی دینار دینار بذل می‌کردند. جنگ خیر غنایم بسیاری برای مجاهدان پدید آورد که طبعاً علی (ع) نیز از آن بی‌نصیب نبود. ولی در راه بذل آن، چنان دست و دل گشود که حتی سهمی برای خانواده‌اش باقی نماند و البته فاطمه (س) هم بدان راضی بود و خود دست کمی از علی (ع) نداشت. فاطمه

جهت امیرالمؤمنین (ع)، یکی از حقوقی را که فرزندان بر عهده پدر دارند، نام نیکو و پسندیده می‌شمارد و می‌فرماید: تعیین نام مناسب، حقی است که فرزند بر ذمه پدر خود دارد. حضرت زهرا (س) با همفکری و همیاری پیامبر (ص) و علی (ع) زیباترین نامها را برای فرزندانش انتخاب کرد و حقی که بر عهده داشت به بهترین شکل ممکن ادا کرد تا زمینه‌ای برای پرورش هر چه بهتر روح و روان فرزندانش به وجود آید. با پند و اندرز نمی‌توان صحت و درستی اخلاقی را که رعایت نمی‌شود، به دیگران اثبات کرد و آموخت. کسی که می‌خواهد دیگری را تربیت کند باید در عمل، به آنچه می‌گوید پایبند باشد. مادری که به تربیت فرزند خود علاقه مند است، باید خود، دارای فضایل اخلاقی باشد و همواره رفتار صحیح را رعایت کند تا فرزندانش با سودگی خاطر، در عمل از او الگو گیرند.

رفتار و اخلاق علمی

حضرت زهرا (س) با عمل به آنچه می‌فرمود، فرزندانش را با اخلاق و رفتار اسلامی آشنا می‌ساخت، چنان که امام حسن (ع) می‌فرماید: مادرم، فاطمه (س) را دیدم که شب جمعه در محراب خویش به عبادت ایستاده بود و پیوسته در رکوع و سجود بود تا این که سپیده صبح برمدید و از او می‌شنیدم که برای مردان و زنان مؤمن دعا می‌کرد و نامشان را بر زبان جاری می‌ساخت و برای ایشان بسیار دعا می‌کرد، ولی برای خودش هیچ دعا نمی‌کرد، من به او گفتم: ای مادر چرا همان گونه که برای دیگران دعا می‌کنی برای خود دعایم کنی؟ فرمودند: یا بنی الجار ثم الدار، ای پسر کم نخست باید همسایگان را دریافت، آنگاه به خانه پرداخت. حضرت نصیحتی را به فرزندش آموخت که از شب تا به صبح به آن عمل کرده بود و چنین پند و اندرز می‌کرد که اثر می‌گذارد و تربیت می‌کند.

پرورش شخصیت توحیدی

پدران و مادران مکلفند تا فرزندان خویش را با روحیه خدابستنی آشنا سازند و شوق عبادت و تقرب به خالق بی‌همتا را در آنان پرورش دهند. کودکانی که از نخستین روزهای حیات خویش، با ایمان به خدا تربیت می‌شوند، اراده‌ای قوی و روانی نیرومند دارند. از همان دوران کودکی، رشید و باشهامت هستند و نتایج درخشان ایمان، از خلال گفتار و رفتارشان به خوبی مشهود است. از اساسی‌ترین مسائلی که بزرگ بانوی اسلام، در منطق رفتاری خود در تربیت کودکانش بر آن تأکید می‌ورزید، توجه به روحیه عبادت و حس خدابستنی در فرزندانش بود. حضرت زهرا (س) چنان شوق بندگی و عبودیت و خضوع در برابر معبود را در دل و جان فرزندانش تقویت می‌کرد که آنان بهترین کارها و بالاترین لذتها و زیباترین دقایق را لحظات عبادت و تقرب به خدا می‌دانستند. حضرت زهرا (س) روحیه تعدد و بندگی را از کودکی به فرزندانش می‌آموخت و آنقدر در این کار جدی و قاطع بود که نمی‌گذاشت احدی از اهل خانه خوابش ببرد و می‌فرمود، محروم است کسی که از برکات شب قدر محروم بماند. گویا فاطمه (س) می‌خواهد از دوران کودکی در قلب پاک فرزندان خود جمال خدا را به تجلی و جان و زانانشان را به جلالت و شیرینی عبادت آشنا کند و محبوب راستین را به آنان نشان بدهد تا در جوانی جنب جلوه‌های دروغین نشوند. این روش تربیتی فاطمه (س) به عنوان یک سنت بسیار پسندیده و قابل اجرا، در گفتار امامان معصوم نیز به چشم می‌خورد.

پرورش شخصیت عاطفی

یکی از مهمترین نیازهای هر کودک برخورداری از عواطف پاک و مهر و محبت خانواده و خویشاوندان و والدین است. هنگامی که کودک از زلال محبت خانواده سیراب شد و عرش محبت و توجه عاطفی او بر طرف گردید، با دلی آرام و سلامت و پر نشاط با به عرصه اجتماعی می‌گذارد تا همگان از برکات وجود او بهره مند شوند. یکی از راههای پرورش شخصیت عاطفی کودک، ابراز محبت به کودک است. بوسه‌های مکرر پیامبر اکرم (ص) بر رخسار و دست فاطمه (س) نشانه‌ای از ابراز علاقه آن حضرت به فرزندش بود. آن حضرت به محبت کردن و توجه به کودکان بسیار اهمیت می‌داد، چنان که روزی رسول خدا (ص) امام حسن (ع) را می‌بوسید و نوازش می‌کرد، ابرق بن حابس عرض کرد: من ده فرزند دارم، ولی تا به حال هیچ‌یک از آنان را نبوسیده‌ام. پیغمبر اکرم (ص) غشبنگ فاطم شد و فرمود: اگر خدا محبت را از قلب تو گرفته است، من چه کنم؟ هر کس نسبت به اطفال ترجم نکند و احترام بزرگسالان را نگه ندارد از ما نیست. حضرت زهرا (س) نیز که تربیت یافته چنین مکتبی بود، به پرورش شخصیت عاطفی فرزندان خود اهتمام می‌ورزید.

پرورش روحیه ایثار

مقدم داشتن دیگران بر خود، اصلی بسیار ارزشمند و انسانی است که هر کس، نمی‌تواند دارنده آن باشد. حضرت زهرا (س) فرزندانش را با چنین روحیه‌ای پرورش داده بود. آن جا که پس از یک روز گر سنگی، وقت افطار را به صدای درمی آید و گرسنه بی سرپرستی در خواست طعام می‌کند، پس از آن که حضرت علی (ع) و فاطمه (س) طعامشان را که قرص نانی بود تقدیم آن فقیر می‌کنند، فرزندان آنها نیز که پرورش یافته چنین پدر و مادری هستند، دیگران را بر خود مقدم می‌شمارند و قرص نان خود را به فقیر می‌دهند و این عمل تا سه شب تکرار می‌شود و نتیجه این روحیه ایثار و خود گذشتگی، آن می‌شود که فرزندان بزرگوار آن حضرت تمام هستی خود را برای پیشرفت و تکامل انسانیت فدا می‌کنند.

ارتباط علمی حضرت زهرا (س) با فرزندان

حضرت مجتبی (ع) در پنج سالگی هر روز به مسجد می‌رفت و از کلمات و مواظبتی که پیغمبر (ص) در مسجد بیان می‌فرمود، همه آنچه را به ذهن مبارک خود می‌سپرد، به خانه می‌آمد و به اقتضای ادای حلق علم که نشر است) برای مادر بزرگوار خود حرف به حرف بیان می‌کرد و چون امیرالمؤمنین (ع) به خانه تشریف می‌آورد، حضرت صدیقه طاهره (س) آنها را برای آن جناب بازگو می‌کرد. روزی حضرت علی (ع) پرسید: ای فاطمه، تو در مسجد حاضر نبودی از کجا این کلمات را فهمیدی؟ گفت: فرزندم حسن هر روز آنچه پدر بزرگوارم بر منبر می‌گوید، بی‌کم و کاست به همان ترتیب برابم بیان می‌کند. چنان که گفتیم، فاطمه زهرا (س) با کودکان خود گفتگوهای علمی داشت و آنان را به بیان نطق علمی تشویق می‌کرد و این کار مادر افزون بر انس امام حسن مجتبی (ع) با مسجد سبب می‌شد که وی با شوق و اشتیاق همه مواظبت و حکمت پیامبر را به ذهن سپارد.

به بهانه سالروز شهادت استاد علامه مطهری روشن فکران در نگاه استاد شهید مطهری

استاد شهید مرتضی مطهری یکی از مفکران و اصلاحگران اسلامی معاصر است که آراء و اندیشه های او تأثیرات عمیق و گسترده ای در ایران و خارج از ایران بر جای نهاده است. ایشان طی بیش از سه دهه با استفاده از قلم، خطابه و بیان و تدریس به نشر اندیشه های خویش پرداخت و پس از شهادت نیز آثار وی به نحو بی سابقه و روز افزونی مورد نشر و ترجمه به زبان های گوناگون قرار گرفت. در دانشگاه ها و دبیرستان ها و مجامع فرهنگی و حوزه های علمیه بازتاب وسیعی یافت. در سال های پس از انقلاب، تربیون های بی شمار و گوناگون فرهنگی به ویژه صدا و سیما و بسیاری از مطبوعات نیز ناشر افکار وی بوده و با عمقاً منازک از ایشان بوده اند به گونه ای که می توان او را یکی از بانیان فکری نهضت و نظام اسلامی ایران و یکی از سلسله جنابان حرکت های اسلامی اخیر در جهان دانست. البته تأیید کامل و مکرر رهبر و بنیان گذار فقیه جمهوری اسلامی، امام خمینی (ره) از استاد مطهری در اقبال روز افزون نیست به آثار ایشان که هم چنان ادامه دارد بسیار موثر و کار ساز بود. (در قسمتی از پیام امام (ره) در نخستین سالگرد شهادت استاد آمده است: من به دانشجویان و طبقه روشنفکر متعدد توصیه می کنم که کتاب های این استاد عزیز را نگذارند با ندسیسه های غیر اسلامی فراموش شود... صحیفه نور ۱۲ - ص ۵۱) بخش اعظم آثار استاد مطهری در قلمرو نقد و بررسی اندیشه ها و پاسخ گویی به پرسش ها و ابهامات فکری و آفت زدایی فرهنگی بوده است. بنابراین خواه ناخواه می توان بخش هایی از سخنان ایشان را درباره جریانبات فکری و فرهنگ موجود در جامعه و از جمله روشنفکران دانست، اگر چه ایشان به صراحت و مستقیماً سخنان چندانی درباره قشر روشنفکر و اوصاف و ویژگی های آنان نگفته باشد. در آثار مطهری سخنان بسیاری در پاسخ به نحوه تلقی و برداشت روشنفکران از مسایل گوناگونی همچون دین و سنت و اخلاق و... وجود دارد که بخشی از آن نیز از سوی ناشر آثار ایشان (انتشارات صدرا) تحت عنوان استاد مطهری و روشنفکران منتشر شده است. استاد د مطهری اساساً تقاد اندیشه ها و به اصطلاح اندیشه سنج بوده و اندیشه های قدیم و جدید بسیاری را در آثار خود مورد بررسی و ارزیابی قرار داده است. او هم چنان که به نقد ازواج و تخریر می پرداخت، گاه اندیشه ها و به اصطلاح اندیشه سنج بوده و اندیشه های قدیم و جدید بسیاری را در آثار خود مورد بررسی و ارزیابی قرار داده است. او هم چنان که به نقد ازواج و تخریر می پرداخت، گاه اندیشه ها و به اصطلاح اندیشه سنج بوده و اندیشه های قدیم و جدید بسیاری را در آثار خود مورد بررسی و ارزیابی قرار داده است. او هم چنان که به نقد ازواج و تخریر می پرداخت، گاه اندیشه ها و به اصطلاح اندیشه سنج بوده و اندیشه های قدیم و جدید بسیاری را در آثار خود مورد بررسی و ارزیابی قرار داده است.

عصر ما مطرح است. (عدل الهی - انتشارات صدرا - ص ۸). بنابراین بحث های ایشان درباره جریان روشنفکری، بحث هایی محتوایی است، بدین معنی که در کمتر جایی مستقلاً معترض تعریف و تحدید معنای روشنفکری شده هم چنان که مستقیماً به بیان نسبت آن با دین و سنت هم نپرداخته است ولی اغلب طرز برداشت و روش آنان را در برابر دین و سنت، مستقیماً و به قصد اصلاح به نقد کشیده است. این کتاب شامل هفت بخش می باشد. بخش اول را انتقاد استاد از برداشت غلط برخی روشنفکران مسلمان از معجزه خمیه تشکیل می دهد... تفهلی از استاد شهید پر آثار دکتر شریعتی بخش دوم این کتاب می باشد... در بخش سوم، تأثیر پذیری برخی روشنفکران مسلمان از فلسفه حسی و مخالفت آن ها با تکرر و تعقیق در مسایل ماوراء الطبیعی گوش زده شده و نظرات نویسنده کتاب را طی شده (مهندس بازارگان) در اثبات توحید، نقد و بررسی شده است. بخش چهارم، نقد استاد شهید از تفکرات غلط برخی روشنفکران مانند ننی صدر از رهبری نهضت اسلامی است و طی آن تنها گروه صلاحیت دار برای رهبری جامعه اسلامی، روحانیت دانسته شده است. در بخش پنجم نظرات استاد درباره اقبال لاهوری را می خوانید. بخش ششم بیانگر مبارزه استاد شهید با تفسیر مادی قرآن توسط برخی روشنفکران و گروه های روشنفکری می باشد و بخش پایانی کتاب نیز اختصاص به انتقاد استاد از نظریه برخی روشنفکران مسلمان مبنی بر مادیت تاریخ از نظر قرآن دارد. آن چه از این کتاب بر می آید آن است که برخورد استاد مطهری با روشنفکران مسلمان به نحو حذفی و خصمانه نبوده است بلکه استاد شهید نقاط قوت و جنبه های مثبت کار آن ها را نیز مد نظر قرار داده، درباره آن مصافحه قضاوت می کردند. با توجه به این فهرست اجمالی می بینیم که کتاب، بیش تر حاوی پاسخ های استاد به برخی از پرسش هایی است که روشنفکران مسلمان مطرح کرده و یا در صدد پاسخ گویی به آن ها بوده اند. با این همه، نکاتی نیز در لابه لای مطالب آورده شده که می تواند به طور مستقیم تر پاسخ گوی پرسش های ما درباره روشنفکران از دیدگاه استاد باشد. از جمله آن جا که در حاشیه کتاب از کجا آغاز کنیم؟ دکتر علی شریعتی می نویسد: ما مقاله رهبری نسل جوان (در کتاب بیست گفتار) گفته ایم رهبر واقعی (روشنفکر) کسی است که در هر جامعه ای بداند چگونه رفتار کند نه این که روشنفکر در هر جامعه ای لزوماً در جامعه دیگر روشنفکر نیست. (ص ۶۷) در این کتاب تا حد زیادی به مذهب به عنوان یک امر زود گذر که فقط در شرایط خاصی (مثل دوره لوتر در اروپا و دوره ما در ایران و آسیا) باید وسیله برای روشنفکر واقع شود (اما در اروپا) نگریسته شده و این بر خلاف نظریه ماست که جهان باید به سوی مذهب بازگردد... اساساً روشنفکر از نظر ما چه مقوله ای است؟ هیچ نقش پیامبران و مذهب را ابتدا خواستند به عهده علم و اگازند که شکست خورد؛ بعد بر عهده فلسفه ها و مکتبهای اجتماعی،

از هر ابزار و وسیله ای تخصصی می خواهد و بهره گیری از این وسیله تخصص نمی خواهد؟! خیال کرده اید هر مدعی روشنفکر از چند صباح با فلان پروفیسور صبحانه صرف کرده است قادر خواهد بود اسلام راستین را از اسلام دروغین بازشناسد و به سود جامعه از آن استفاده نماید؟! ناالنا متأسفانه باید عرض کنم که این روشنفکران محترم کمی دیر از خواب برخاسته اند، زیرا متولیان قدیمی این منبع عظیم حرکت و انرژی نشان دادند که خود طرز بهره برداری از این منبع عظیم را خوب می دانند، بنابراین فرصت خلع بد به کسی نخواهند داد. بهتر است که این روشنفکران عزیز که هر روز صبح به امید انتقال از خواب بر می خیزند و هر شب خوابخلع بد می بینند فکر کار و خدمت دیگری به عالم انسانیت بفرمایند و بگذارند اسلام و فرهنگ اسلامی و منابع انرژی روانی اسلامی در اختیار همان متولیان باقی بماند که در همان فضا پرورش یافته و همان رنگ و بو را یافته اند و مردم ما هم با آهنگ و صدای آن ها بهتر آشنا هستند. درباره نقش رهبری روحانیت در انقلاب و جامعه اسلامی ایران، استاد در جای دیگری نیز به صراحت اظهار نظر کرده و طی آن رهبری روشنفکران را نفی نموده و در مقابل بر ضرورت اصلاح روحانیت تأکید کرده است. ایشان در سخنرانی ای تحت عنوان روحانیت و انقلاب اسلامی که در کتاب پیرامون انقلاب اسلامی آمده است چنین می گوید: انقلاب ایران اگر در آینده بخواند به نتیجه برسد و هم چنان پیروزمندانه به پیش برود، می باید باز هم روی دوش روحانیون و روحانیت قرار داشته باشد. اگر این پرچم داری از دست روحانیت گرفته شود و به دست به اصطلاح روشنفکر بیفتد، یک قرن که هیچ، یک نسل که بگذرد، اسلام به کلی مسخ می شود. زیرا حامل فرهنگ اصیل اسلامی، در نهایت باز هم همین گروه روحانیون متعهد هستند. به این دلیل لازم است روحانیت را اصلاح کرد، نه این که آن را از بین برد. ثابت نگاه داشتن سازمان روحانیت در وضع فعلی نیز به اقتراض آن منتهی خواهد شد. این مطلب را حدود ده سال است که بارها و بارها تکرار کرده ام و گفته ام که روحانیت یک درخت آفت زده است و باید با آفت هایش مبارزه کرد. اما کسی که می گوید دست به تر کیب این درخت نزنید، معنای سخنان این است که با آفت های آن هم مبارزه نکنید و این باعث می شود که آفت ها، درخت را از بین برند. آن کسی که می گوید اصلاً این درخت را باید از ریشه کشید، اشتباه بزرگی می ترتیب می دهد زیرا اگر این درخت کشیده شود، دیگر هیچ کس قادر نخواهد بود تا نهال جدیدی به جای آن بکارد. (پیرامون انقلاب اسلامی دفتر انتشارات اسلامی - ص ۴۶ - ۴۷) (در این جاسوالی پیش می آید که قبل از ادامه بحث شایسته است به آن اشاره شود و آن این که آیا یک نهاد و یک سازمان اجتماعی، به ویژه اگر به یک درخت آفت زده تشبیه شود، خود به تنهایی تا چه اندازه می تواند با آفت آن مبارزه کند؟ یا نیاز به کمک دیگر آگاهان متعهد دارد؟ یا آفت روشنفکران مسلمان و متعهد در این راه چه خواهد بود؟ آیا نباید هم چنان که از استاد در صفحات پیش پیش شده، یکی بین دانشگاهیان و روحانیون زد (استاد مطهری و روشنفکران ص ۶۱ - ۶۲) که این دو به یاری هم به دفع آفات و حل مشکلات برخیزند؟ آیا رها کردن درخت که خود با آفت خود به نبرد برخیزد، به قول ایشان باعث نخواهد شد که آفت های این درخت بر ثمر آن را بین ببرد؟ استاد مطهری در آفت های دیگر از آثار خود در فصلی با عنوان بحران های معنوی و اخلاقی در عصر حاضر برخی از عصبی، عیان جوانان و هیپی گرد، سرگشی، آلودگی محیط زیست و غیره بر شمرده و سپس درباره یکی از آن بحران های معنوی تحت عنوان روشنفکری می نویسد: عده ای دیگر آمدند فریبه دیگری تشریح کردند و گفتند: قبول است که علم و دانش به تنهایی کاری ساخته نیست ولی از صرف فلسفه اجتماعی هم کاری ساخته نیست. یک نوع خودآگاهی خاص روشنفکرانه (و به عبارت دیگر) مساله روشنفکری را مطرح کردند. آمدند میان عالم و روشنفکر فرق قایل شدند. سارتز و دیگران آمدند مساله روشنفکر را طرح کردند، گفتند از علم و عالم، از فرهنگ به تنهایی کاری ساخته نیست؛ روشنفکر به وجود یابود. روشن فکر کیست؟ روشنفکر کسی است که یک نوع آگاهی خاص دارد که آن آگاهی خاص، او را به سوی هدف های انسانی می کشاند. آگاهی خاص از علم چیز دیگری نیست. آگاهی یعنی آگاهی. آیا آگاهی و اطلاع می تواند انسان را باسازد؟ سنایی ما بهترین حرف ها را زده است که: چون زردی با چراغ آید گزیده تر بود کالا. آگاهی روشنفکرانه کاری ساخته نیست. روشنفکران هم به جایی نرسید، آگاهی روشنفکری هم به جایی نرسید. (فلسفه اخلاقی - انتشارات صدرا - ص ۲۴۴ - ۲۴۶)

معماری اسلامی و شهرسازی امروز

۴۵ تا ۴۸، چهار مدال طلای نوازندگی گیتار از مسابقات دانشگاه ها و آموزشگاه های عالی کشور کسب کرده، در ادامه افزود: یک جامعه شناس مسلمان که در عین حال به فرهنگ معماری نیز اشراف دارد می تواند درباره شهر اسلامی دستورالعمل های کلی بدهد با محوریت این مساله که یک شهر اسلامی از نظر ترکیب حرکتی چگونه باید باشد. وی هم اندیشی صاحب نظران و اندیشمندان را برای تدوین شاخص ها و معیارهای لازم بر اساس فناوری های نوین برای شهری انسانی لازم دانست و تصریح کرد: شهرساز به تنهایی نمی تواند کار کند. جامعه شناس، اقلیم شناس، بوم شناس و شهرساز و معمار باید با هم اندیشی همدیگر برای یک شهر کار کرده و فضای مطلوبی را به وجود بیاورند چون نوع بناها از نظر فضای شهری در اجتماعات مختلف دارای یکسری قوانین خاص است که می تواند بر اساس اخلاقیات و اجتماعات در قوانین شهرسازی متفاوت باشد. این مدرس موسیقی درباره میزان همخوانی شهرهای امروز کشور ما با معماری شهرسازی اسلامی ابراز داشت: تقریباً اصول شهرسازی در شهرهای ما رعایت نشده است. شهرستان های ایران بیشتر به دلیل این که در مسیر و گذر بوده اند، به وجود آمده اند. یعنی از شهر در گذر جاده اصلی بوده به طوری که از جاده اصلی وارد شهر شده و بعد از شهر خارج شده و دوباره به جاده اصلی می رسیم. در حالی که در شهرسازی اسلامی با پدیده ای به نام مرکز محله مواجه هستیم. این عکاس در ادامه اظهار داشت: در مرکز محله شهر قدیمی ایرانی جمعیتی داشتیم بدین معنی که تمام عناصر شهر از مرکز محله در کنار هم قرار می گرفتند. تهران قدیم این عناصر را داشت ولی الان همه اینها خراب می شوند و دیگر شاهد آن کوچه ها و گذرها نیستیم. در شهرهای اصفهان، کرمان و یزد این گونه عناصر در شهر وجود دارد ولی بیشتر شهرهای معمولی و خیلی بزرگ به دلیل غالب بودن وجه اقتصادی در شهرسازی فاقد این عناصر هستند. در این شهرها به دلیل کسب درآمد بیشتر نهایی می سازند که فاقد هویت است. آیوازبان در پایان سخنان خود به نقش دولت در ساختن شهری انسانی و اسلامی اشاره کرد و گفت: دولت وقت هر کشوری سعی می کند که برای ساختن شهرک ها، آن را بین مشاوران به مردم نیز هر که را خواستند آزادانه انتخاب کنند. بهترین نتیجه را بدهد ولی بعد اتفاقاتی می افتد که آن چه که در شروع کار مدنظرش بوده در انتهای کار عملی نمی شود. با این حال باید دولت نظارت کند و در زمین را به صورت تعاونی در اختیار مردم بگذارد تا گروهی یا صداقت درستی بتوانند کار کنند و در این راستا از مشارکت انبوه سازان شخصی جلوگیری به عمل آورد.

میان واژه ای که نزدیک است و مفهوم را می رساند معماری دوره اسلامی است. چرا که دستورالعمل های اسلام اجتماعی است و معماران گذشته که یا مسلمان بودند و یا برای مسلمانان کار می کردند این آموزه ها را در معماری رعایت می کردند. چون معماری ما با عقاید و فرهنگمان عجین است. وی مسائلی چون: نحوه زندگی، اشراف خانه های مسلمانان، روابط همسایگی، عرصه خصوصی و عمومی و حریمیت را از جمله پیامدهای اعتقادات اسلامی در معماری دانست و نتیجه آن را معماری خاصی که دارای اسم و هویتی اسلامی است، دانست. استاد دانشگاه هنرهای زیبای تهران وجه تمایز معماری مسلمانان با انواع دیگر معماری را فرهنگ این کشورها دانست و بیان کرد: معماری به مکان، زمان و فرهنگ وابسته است. معماری ایران یک گونه خاصی است و معماری کشورهای آفریقای شمالی مثل مراکش و تونس نیز به گونه ای دیگر است البته در کل معماری کشورهای مسلمان وجوه مشترکی هم دارند که برگرفته از اعتقادات اسلامی است ولی بر اساس فرهنگ و اقلیم این معماری ها با هم متفاوت هستند. آیوازبان در پاسخ به خبرنگار ما مبنی بر این که چگونه می شود اصولی از معماری مسلمانان استخراج کرد که تابع زمان و مکان نبوده و قابل انطباق با الگوهای شهرسازی معاصر باشد، گفت: با تکیه بر مسائل اعتقادی و اجتماعی می توان چنین اصولی را استخراج کرد. برای نمونه ملت مسلمان موظف هستند که به گونه خاصی با هم زندگی کنند. این موسیقیدان که از سال های

معماری کشورهای مسلمان داشتند این اصطلاح را وضع کردند. وی افزود: به طور کلی دو دیدگاه درباره معماری منتسب به اسلامی وجود دارد: الف- معماری اسلامی که مربوط به کشورهای اسلامی است ب- معماری مسلمانان که اعتقادات اسلام در این معماری مشهود است و به ویژه فرانسوی ها بر آن تاکید دارند. آیوازبان که دارای مدرک دکترای معماری - هنر و فوق لیسانس تحقیق و بررسی تمدن های اسلامی از سوربن است، در ادامه بیان داشت: اگر بخواهیم با واژه ها بازی کنیم نتیجه آن، این عقیده خواهد شد که اصلاً اسلام معماری ندارد. در این

جامعه شناس، اقلیم شناس، بوم شناس و شهرساز و معمار باید با هم اندیشی همدیگر برای یک شهر کار کرده چون نوع بناها از نظر فضای شهری در اجتماعات مختلف دارای یکسری قوانین خاص است که می تواند بر اساس اخلاقیات و اجتماعات در قوانین شهرسازی متفاوت باشد. سیمون آیوازبان معمار، نقاش، عکاس و موسیقیدان درباره معماری اسلامی و معتقد بودن یا نبودن به اطلاق پسوند اسلامی به معماری گفت: اصطلاح معماری اسلامی توسط معماران خارجی و غربی وضع شده است. معماران خارجی در طی پژوهش هایی که درباره

چکیده سخنرانی مقام معظم رهبری

در اجتماع پرشور زائران حرم رضوی (ع) در مشهد مقدس (۱۳۸۸/۱/۱)

مقابل راد می کنید اما در این روند از جاده انصاف نباید خارج شوید.

الف: اصلاح الگوی مصرف

۱- دهه چهارم، تحقق آرمان پیشرفت و عدالت ملت بزرگ و عزیز ایران با توجه به آمادگی و زمینه های مثبت موجود در دهه چهارم انقلاب را گامی بلند و جهشی قابل توجه در روند تحقق آرمان اصل پیشرفت و عدالت تبدیل خواهد کرد.

۲- مصادیق عدالت

مبارزه جدی، مستمر و پیگیر با فساد اقتصادی و اجتماعی از مصادیق عدالت که نیازمند مدیران مؤمن، شجاع، باتدبیر، مخلص و دارای عزمی راسخ می باشد.

۳- بیماری اسراف در کشور

لزوم اصلاح الگوی مصرف گامی اساسی در روند پیشرفت و عدالت است چرا که بیماری اسراف از لحاظ اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی، آسیب ها و مشکلات گوناگونی بوجود آورده و آینده کشور را تهدید می کند.

۴- صرفه جویی به معنی درست مصرف کردن

باید اعتراف کنیم که عادت ها، سنت ها و روش های غلط، زیاده روی در مصرف را به دنبال آورده و نسبت میان تولید و مصرف را به ضرر تولید به هم زده است به گونه ای که یک سوم نان تولیدی و حداقل یک پنجم آب مصرفی که با آن مشکلات و دشواری ها تهیه می شود عملاً به هدر می رود و متوسط مصرف انرژی در ایران بیش از ۲ برابر متوسط جهانی است. شبکه های فرسوده انتقال آب و برق، مصارف بی رویه سازمانها، سفرهای بیهوده و نگاه تجملی مسئولان نمونه هایی از اسراف می باشد.

۵- مقابله با اسراف نیاز به قانون گذاری صحیح

قوای مجریه و مقننه موظفند با قانونگذاری صحیح و اجراء و پیگیری قاطعانه، الگوی مصرف را در تولید تا مصرف و بازیافت اصلاح کنند.

ب: انتقادات ریاست جمهوری

۱- مردم سالاری دینی با حرف ایجاد نمی شود مردم سالاری دینی نیازمند شرکت و حضور و اراده ملت و ارتباط فکری، عقلانی و عاطفی مردم با تحولات کشور است و تحقق این مساله جز با انتخابات صحیح همگانی و مشارکت وسیع مردم ممکن نیست.

۲- توصیه به نامزدهای فعلی و آتی انتخابات

نامزدها توجه کنند که انتخابات فقط ابزاری برای به دست گرفتن قدرت نیست؛ بلکه وسیله ای برای ایجاد تقارن توان کشور، افزایش اقتدار ملی و آبرومند کردن ملت است. طبعاً هر یک از شما حرفی دارید و طبعاً حرف

سلامت انتخابات:

- تاکنون حدود ۳۰ انتخابات در کشور برگزار شده و مسئولان ملت رسماً سلامت و اصالت انتخابات را تضمین کرده اند و به همین علت مردم تحت تأثیر حرفهایی که تلاش می کنند انتخابات ریاست جمهوری را از هم اکنون متزلزل و خدشه دار جلوه دهند قرار نمی دهند.

- بنده به مسئولان تاکید می کنم که حتماً انتخابات را سالم و با امانتداری کامل برگزار کنند و به گونه ای عمل شود که دست نامزدها باز باشد و مردم نیز هر که را خواستند آزادانه انتخاب کنند.

موضع مقام معظم رهبری در رابطه با انتخابات:

- همیشه گمانه زنی ها و شایعاتی در این زمینه بوده و خواهد بود اما بنده یک رای دارم که در صندوق می اندازم و به هیچ کس هم نمی گویم که به چه کسی رای بدهد تا ندهند چرا که تشکیلی انتخابات به عهده مردم است.

ج: سیاست نظام در مقابل آمریکا

- تغییر نباید لفاظی و با نیت ناسالم باشد و اگر فقط سیاست ها و تاکتیک ها را عوض کنید این یک خدعه است.

- ملت ایران را نمی شود فریب داد و یا ترساند.

- تا وقتی دولت آمریکا روشها و سیاستها و اقدامات و جهت گیری های خصمانه سی ساله گذشته را دنبال می کند ملت ما نیز ملت سی سال گذشته است و روز به روز قوی تر و آب دیده تر و با تجربه تر شده است.

گلبانگ مسجد

هفته نامه داخلی

مرکز رسیدگی به امور مساجد

مدیر مسئول و سردبیر:

حسین سبحانی نیا

زیر نظر شورای نویسندگان

نشانی:

تهران، خیابان جمهوری اسلامی

خیابان دانشگاه جنوبی، نرسیده به خیابان آذربایجان،

نیش کوچه عطارد، شماره ۱۸۸

تلفن: ۰۲۸-۶۶۴۹۷۰

دورنویس: ۰۲۹۱۲-۶۶۴۰۰

تهران: صندوق پستی: ۴۷۹-۱۳۱۴۵

کد پستی: ۱۳۱۶۷۱۳۴۹۹

www.omiri.org.net